

GOSPA Sinjska

GLASILO SVETIŠTA I ŽUPE GOSPE SINJSKE

GODIŠTE XLIV.

VELIKA GOSPA, 2017.

BROJ 2

SADRŽAJ

Svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije na Nebo	3
Marija - žena vjere i nade	5
Gospa Sinjska i „Alka“ u Vukovaru	9
Propovijed fra Petra Klapeža	10
Propovijed mons. dr. Đure Hranića, nadbiskupa đakovačko-osječkoga	13
O Gospi i „Alki“ u Vukovaru.....	15
Govor Kolinde Grabar-Kitarović, predsjednice Republike Hrvatske.....	17
Udruga „Cjelovit život“, Sinj i Vukovar zajedno – „Vo je naša zemlja!“	19
Hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja	20
Štovatelji i apostoli Gospe Sinjske	22
Otvoreno pismo Marina Barišića, nadbiskupa, o uništavajućim požarima	25
Liječnikove ruke	26
Nove knjige.....	28
Ljetopis Svetišta i Župe	29
Preselio se u nebesku domovinu	38
† Fra Jozo Zrnčić	38

.....

Glasnik „Gospa Sinjska“, glasilo Svetišta i Župe Gospe Sinjske
Izlazi povremeno s dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara

Izdavač: Franjevački samostan Sinj
Fratarski prolaz 4, 21 230 Sinj
Tel. 021/707 010 ili 825 019 - Fax: 021/ 707 020
www.gospa-sinjska.hr
e-mail: gospa.sinjska.svetiste@gmail.com

Glavni i odgovorni urednik: fra Petar Klapež

Uredništvo: fra Gabrijel Jurišić, fra Petar Klapež, fra Perica Maslač, fra Antonio Mravak, fra Lukica Vojković

Naslovna stranica: Sv. Ivan Pavao II. prima sliku Čudotvorne Gospe Sinjske

Posljednja stranica: Hodočasnici, svećenici, redovnici i redovnice... (2. 8. 2017.)

Grafičko oblikovanje: Silvio Družević

Tisak: Jafra-print d.o.o., Solin

Žiro račun: Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja - Franjevački samostan Sinj
2330003-1100061215 - Splitska Banka - Sinj

Devizni račun: 34400-620-21-7031-1035142 - Splitska Banka - Sinj

Cijena: 10 kn

GOSPA SINJSKA

GLASILO SVETIŠTA I ŽUPE GOSPE SINJSKE

Godište XLIV.

Velika Gospa, 2017.

Broj 2

SVETKOVINA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE NA NEBO

*“Žena suncem zaodjenuta,
mjesec joj pod nogama,
a na glavi kruna od dvanaest zvijezda.”*

Dragi hodočasnici, štovatelji Čudotvorne Gospe Sinjske!

Bog ljudima u povijesti spasenja govori na razne načine. O svetkovini Uznesenja Blažene Djevice Marije na Nebo u svim njezinim svetištima na izvrstan način čuje se Božji govor i njegova riječ.

Svi mi dok joj hodočastimo u dubinanama svoga srca to čujemo, to razumijemo i osjećamo. I zato joj svake godine hodočastimo.

Božji govor, njegova riječ i poruka ovom vremenu i ovom naraštaju, osobito o blagdanu Uznesenja, sadržana je u samo jednoj riječi, koju na hodočašću s dubokim poštovanjem izgovaramo: „*Zdravo Marijo!*“ Jedna riječ, jedna osoba, jedno ime, jedna žena - žena koja je Bogu omilila i koja je uzdignuta do Božjega prijestolja - da nam nešto poruči, da pobijedi naše tjeskobe i strahove, da nas s Bogom združi, da nam pruži majčinsku ruku i povede nas putem obraćenja.

Bog u Svetom Pismu izgovara riječ: „*Žena.*“ Izgovara ju na početku i na kraju Biblije. Na početku - nakon što je opisano kako je naša pramajka Eva pustila napasti, kad je lukava Zmija prevarila slabu ženu - čitamo da Bog kaže da će doći velika i blistava Žena koja će satrti glavu Zmiji. Ta Božja riječi, to Božje obećanje s početka Biblije glasi: „*Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i Žene, između roda tvoga i roda njezina. On će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu*“ (Post 3,15).

Ta Božja poruka nalazi se i na kraju Biblije, upravo na njezinim posljednjim stranicama, u *Knjizi Otkrivenja*. Svetom Ivanu bilo je dano vidjeti blistavi znak na nebu: „*Veliki znak pokazao se na nebu: Žena suncem zaodjenuta, mjesec joj pod nogama i zvijezde*

joj oko glave. I na nju nasrće Zmaj (đavao pakleni) da joj proždre dijete“. Ali ne uspijeva, jer s Božjom pomoći Žena pobjeđuje (Otk 12,1-6).

Dragi Gospini štovatelji, to je Božja riječ zapisana na početku, u *Knjizi Postanka* (borba Zmije i Žene) i na kraju, u *Knjizi Otkrivenja* (pobjeda Žene nad Zmijom). To znači da je cijela povijest smještena između ta dva znaka:

Žena i Zmija. Ta se dva znaka, dvije stvarnosti susreću i bore kroz cijelu povijest ljudskoga roda.

Sveti papa Ivan Pavao II. neobično je bio pobožan prema Blaženoj Djevici Mariji i stalno je govorio da je ovo naše doba „*Marijino doba*“. Tijekom cijeloga svog dugoga pontifikata on se nije umarao pozivati ljude na veliko i trajno „*Došašće*“. A Došašće je doba Marijino, dok se Isus još nije bio rodio. Dok je svijet još čekao, Marija ga je nosila pod srcem *da ga rodi protiv pakla, protiv Zmaja, protiv zloće, protiv mržnje i svakoga zla, a za mir, za ljubav, za čovjeka*. Zato je doba Marijino svaki put u povijesti kad god je teško, kad ljudi gube nadu, kad je mrak na vratima i zebnja u srcu, kad izgleda da je sve izgubljeno i sve uzaludno, kad se čini da se i nebo zatvorilo i da je Bog zašutio. Tada je doba Marijino i tada dolazi Majka koja pod svojim srcem nosi svoga Sina i našega Spasitelja. Ona zove sve ljude da skupa s njom pripremaju njegov dolazak.

Ovo naše doba, čudno i nemirno, također je označeno znakom velike i blistave Žene. Nije li divna činjenica: kad se čuje glas o Mariji, kao o blagdanu njezina Uznesenja, narod hiti, hodočasti, moli i prima svete sakramente.

To je izraz duboke čežnje za Majkom Marijom! Božji narod zna da se Božja misao i poruka našem naraštaju očituje i vidi u liku Žene iz Biblije koja ne

može izgubiti bitku, ne može iznevjeriti svoju djecu, nego im želi i hoće pomoći, usrećiti i spasiti.

Ljudska povijest je jako ćudljiva, promjenjiva, ali itekako poučna. Zato se kaže da je „*magistra vitae - učiteljica života*“. Kad je gotovo cijela zemlja bila pod *turskim kopitom*, kad je nekrst lomio križeve i gazio ljude, istodobno se budila vjera i nada u našim brojnim Marijinim svetištima. U našoj hrvatskoj povijesti od Boke kotorske preko Sinja i Trsata, Marije Bistrice i Aljmaša do (u naše dane) Međugorja rasla je vjera, budila se nada, a pobožnost gradila bezbrojne Gospine crkve. Majka nadahnjuje, ukazuje se, pomaže, pobjeđuje, spašava i vodi svoju djecu od pobjede do pobjede...

Sjetimo se slavne i važne, milosne Gospine 1715. godine. Pod Tvrđavom u Sinju 76.000 tuđinske vojske, vojske nekrsta, a u Tvrđavi 700 branitelja, fratara i naroda. Hrabri branitelji junački brane Grad, a pobožni molitelji s krunicom u ruci, na golim koljenima, mole i vapiju pred Slikom Majke od Milosti... Svi pred očima vide ropstvo i smrt, ili slobodu i život.

Poslije cijelodnevne strašne borbe 14. kolovoza, sutradan, na blagdan Uznesenja Marijina, nema pod Gradom ni jednoga turskog vojnika... Svanuo blagdan Nebeske Majke, bjesnula sloboda, nastupio Božji dar - mir...

Slavni „Starac Milovan“ piše:

*Dan Marije biše Uznesenje,
pokaza se veliko znamenje.
Vedro se je nebo otvorilo,
iz njega je ništa govorilo:*

*„Nemojte se plašit, Cetinjani!
Čuvat će vas Marija Divica,
koja no je vaša pomoćnica.“*

Svake godine o blagdanu Uznesenja Marijina obnavljamo te uspomene. Uvijek nam je drago i izazovno, nadahnjujuće i milosno. Narod je zapamtio i pjesmama opjevao, jer zna da je Božja milost i snaga skupljena u svetopisanskom liku Žene ne može izgubiti bitku, nego će uvijek iznova slaviti pobjedu nad svim neprijateljima. Zato „zauvijek okrunjena slavi slavlje“.

Znak Žene, znak Majke, znak je Božji našem vremenu. Ona je najprije žena. A kad se kaže „žena“, misli se majka, ljubav, srce, obitelj i dom.

Tako je nekada bilo: otac je žuljevitim rukama u znoju lica svoga kruh zarađivao, odlazio od kuće i kući se vraćao umoran i slomljen. A majka je na ognjištu vatru čuvala, kolijevku zibala, vezak

vezla, pjesmu pjevala i u molitvi za obitelj Bogu dušu otvarala...

Dok su razne vojske harale zemljom našom, kad je pala noć nije se znalo hoćeš li osvanuti, dok se hajdučilo i ratovalo, tko je sačuvao narod i Crkvu, vjeru i kulturu? Majke naše tihe i samozatajne, čuvarice ognjišta, majke naše patnice, majke naše svetice. Samo deset prstiju, kolijevke pune djece, ruke pune posla i srca puna ljubavi. Sve su izdržale, sve spasile i sve sačuvale.

Kad Bog dade znak Žene, to nije samo žena, nego i *Dobrota i Ljubav*. To je svetopisamski znak Žene. To je znak Majke, ali i znak domovine, domoljublja, rodoljublja i čovjekoljublja. Stoga je mudro pero zapisalo da čovjek ima četiri majke: *majku svoju rođenu, majku nebesku Mariju, majku Crkvu i majku Domovinu*. Sve četiri su važne i neophodne. Bez njih se ne može. Uzalud je moliti se Majci nebeskoj, ako ne poštuješ majku svoju rođenu koja te je devet mjeseci pod srcem svojim nosila i bezbrojne noći nad tobom probdjela. Također treba poštivati majku Crkvu i majku Domovinu, svoju zemlju, svoj narod, svoj jezik i kulturu, svoj obraz i svoje ime. Svaki čovjek te neizmjerne vrijednosti mora ljubiti i cijeliti da bi bio kompletan i karakteran čovjek, a ne karikatura, upitnik i razlomak od čovjeka.

Zanimljivo da u ovo naše vrijeme vjerni narod traži Majku nebesku, a narodi svijeta traže i svoju majku domovinu. Neki misle da je bolje biti i bez domovine, da nije važno tko si, što si, odakle si, tko ti je otac, tko ti je mati. No, sad više nije tako, dobro je da je tako. Danas se čovjeku vraća svijest. Stoga svi traže da budu ono što jesu, svoji na svome, da svojim jezikom govore, da uživaju svoju slobodu, da barjak svoj viju, pjesme svoje pjevaju, zemlju svoju čuvaju i djeci ju predaju. Život i dom, obitelj i domovina, majka i ljubav. To su vrijednosti koje nam je dobri Bog darovao, a majka Marija na sve nas izlila svoj milosni blagoslov.

Dragi hodočasnici, dragi Gospini štovatelji, dok i ove godine hodočastite u njezina svetišta zajedno sa svima vama u našem Svetištu, upućujem njoj, najvjernijoj Odvjetnici, molitve svoje da nas i ove godine primi u svoje majčinsko srce. Sa svima vama molim: o Gospe naša, pogledaj na mlado i staro, pruži nam ruku i vodi nas, primi nas pod svoje majčinsko okrilje. Kad ništa ne vrijedi i ništa ne valja, sklopljene ruke usrdno te mole, Čudotvorna Gospe Sinjska, usliši nas!

Fra Petar Klapež,
gvardijan i upravitelj Svetišta

MARIJA - ŽENA VJERE I NADE

Drugi vatikanski sabor veli da je Marija *napredovala na hodočašću vjere*. I ona je bila hodočasnica i putnica. Prošla je putovima života koji su vrlo slični hodočasničkim: svuda tama, zbrka, neprilike, strah, umor, iznenađenja i prije svega bezbroj pitanja: Kako će to biti kada ja muža ne poznajem? Što će reći moji, Josip i drugi? Kako je Herod saznao za rođenje ovoga Djeteta? Zašto ga želi ubiti? Koliko ćemo dugo ostati u Egiptu? Hoćemo li ikada više vidjeti Sina, izgubljena u hramu? Što se to o njemu priča u Kafarnaumu i galilejskoj okolici? A što je ta strašna nesreća, grozota nad grozotama, na Kalvariji, moj Bože? Pitanja i sama pitanja. Što da učini Majka pred tom Očevom šutnjom? Da se uplaši? Ne! Da očajava? Ne!

Evangelje tri puta prikazuje Majku kako promišlja u svom srcu: sjeća se davnih riječi i uspoređuje ih sa žalosnim događajima koji su se upravo dogodili i između šutnje, sumraka i tame traži Božje lice. Tko traži taj putuje, i onaj tko putuje taj traži. Majka je bila putnica jer je tražila, a tražila je jer nije sve znala. Da je znala toliko koliko znamo mi, ne bi trebala tražiti. Tražila je jer joj nije bilo unaprijed dano da vidi što će se sve dogoditi. Sama se morala truditi da bi brižno sačuvala u sjećanju sve događaje i riječi, morala se truditi da ih pažljivo razmatra u svome srcu, u duhu ih prosuđivala i neprestano o njima razmišljala. Tako je išla po putu života: između tamnih suprotnosti života nastojala je otkriti Božju volju i Božji plan.

Ne ćemo ju danas promatrati ovjenčanu zvijezdama oko glave, čarobnu u svetačkom sjaju s mjesecom pod nogama, okruženu anđelima i arkandelima, u viđenjima i otkrivenjima, već ćemo je promatrati onakvu kakva je bila u Nazaretu, Jeruzalemu i tamo gdje je sve za Isusom hodila. Pitamo se: Kakva je Marija bila? Odmah na početku želim istaknuti da je Marija bila ponizna žena iz siromašnoga naroda, majka radnika i žena radnika. Kada je željela ispeći kruh, morala je uzeti dva kamena, trljala ih je jedan o drugi i tako grubo mljela žito. S vrčem na glavi odlazila je do zdenca u Nazaretu i nosila vodu

da može zamijesiti tijesto. Sama se morala penjati na brijeg, sjeći granje i grmlje, na rame natovariti svežanj, donijeti doma. Osim toga morala je paziti na koze, hraniti kokoši... Takav je bio Majčin život. Baš nikakve sličnosti s princezom nježnih i bijelih ruku.

Marijina veličina bila je u nečem sasvim drugom. Nikada nije bila uzvišena, uvijek samo služiteljica, služiteljica Boga, svojih ukućana i svojih bližnjih. Nikada nije bila „poluboginja“, nego uvijek samo žena vjere i ponizna Božja službenica. Nije bila središte ljudskih pogleda koje zasljepljuje, već je bila mirna staza koja ljude tiho vodi gore, u snazi i duhu blaženstava. Nikada nije bila svemoguća. Bila je moliteljica, posrednica, zagovornica, zapravo sasvim ponizna i mila kakvu je vidimo na svadbi u Kani Galilejskoj.

Koncilski dokumenti Mariju predstavljaju kao *hodočasnica vjere*. Zašto? Bila je hodočasnica vjere zato što nije znala sve.

Pogledajmo događaj u Hramu kod Prikazanja. Onoga se dana starac Šimun, napunjen Duhom

Svetim, približio Majci, uzeo joj iz ruku Dijete, pogledao prema narodu i rekao: „Štovatelji Gospodnji, hodočasnici Izraela, ovdje je Onaj kojega očekujete. Sad mogu mirno umrijeti jer su se ispunila očekivanja moga srca. To je Svjetlo koje će svijetliti svim narodima. Znak osporavan. Oko ovoga Djeteta naći će se smrt i život, razaranje i obnova. A ti, ženo, pripremi se jer i tebe čeka mač boli.

Tajnovite su te riječi. Kako se na njih odazvala Majka? Evanđelje kaže da je bila začuđena. Začućena? Znak da o Sinu rođenom iz njezine utrobe nije znala nešto vrlo značajno jer čuđenje je znak iznenađenja nad nečim nepredviđenim i nepoznatim. Očit znak da Majka nije znala sve što mi znamo o Sinu njezinu. Stvari joj nisu bile dane same po sebi. Brižno je u svom srcu morala čuvati sva zbivanja i sve doživljaje, o njima promišljala i tako tražila Božji plan. Tako moramo i mi, jer tko traži taj putuje. Ona je prava hodočasnica vjere.

Ponovno događaj u Hramu kada je Isusu bilo 12 godina. Evanđelist kaže da Majka nije ništa razumjela. Djeteta nije bilo ni u putujućoj skupini muškaraca, niti među ženama. Izgubili su ga. Zamislite položaj majke, i to majke koja je izgubila sina, i to kojega Sina! U srce joj se zabio mač nesigurnosti („mač boli“). Je li još uopće živ? Jesu li ga oteli? Hoće li ga ikad više vidjeti? Što se dogodilo? Herodovi ljudi ga oteli? O Bože, što mi je činiti? S prvom mogućom skupinom hodočasnika vratila se u Jeruzalem. Tri dana ga je sva preplašena tražila. Mislite li da je Majka tih dana dovoljno jela? Mislite li da se noću odmarala i spavala? Mislite li da je iz njezine duše iščeznuo mač nesigurnosti?

Majka je išla s mnoštvom hodočasnika koji su ulazili u hram ili ga napuštali, sva prestrašena gledala je lijevo i desno, pretražila je svaki kutak, svako dvorište hrama, ispitala svećenike i ništa. Zatim je požurila na ulicu punu ljudi. Pretražila je trgove, unutar i izvan zidina grada. Ništa. Minuo je dan, spustila se noć. Možemo pretpostaviti kako je crna noć ovila majčinu dušu. Mislite li da se Majka te noći dovoljno odmarala? Tko bi mi među vama znao opisati kolika je bila žalost i nesigurnost koju je osjećala Majka? A Bog? Kao po navici - zaodjenuo se šutnjom. A Majka?

Kao po navici - odana, što je za nju posve normalno, za nju, žalosnu hodočasnica, koja traži i ne nađe. Postavljena na raspuće, ovita nejasnom i strašnom tamom kao da se sve događa slučajno zbog slijepog usuda povijesti, kao da u pozadini svih tih

događaja ne bdije brižna ruka, ruka koja nas vodi. Rekli bismo: „Tamna noć vjere.“

I naš je život tekao posve normalno dok se nije sručila lavina nevolja: prijekare od ljudi od kojih to ne bismo nikad očekivali, nerazumijevanje ukućana, prometne nesreće u kojima stradaju članovi obitelji, smrt koja nam je istrгла najdražeg člana obitelji, prijatelja ili prijateljicu, klevete, poluistine. I već su tu tamne noći vjere, ovite Božjom šutnjom. Tko će se u životu uspjeti riješiti tih strašnih trenutaka? Majka ga je, puna straha, nakon tri dana traženja konačno našla. Mislite li da je Majkom ovladalo veselje?

Vrlo vjerojatno su prve riječi zvučale kao prijekor: „Zašto si se tako ponio prema nama, Sine moj? Tri dana smo te u strahu posvuda tražili, a ti si tu posve miran kao da s nama baš ništa nemaš.“ Ipak njezine riječi izviru iz osjećajnog olakšanja. Konačno je odahnula. Dječakov odgovor je bio uistinu čudan, tajnovit i neobičan. Kao da je htio reći: „S vama nemam ništa zajedničkoga. Od ovog trenutka nadalje Bog je moj otac i moja mati. On je moja jedina briga, samo On me zanima. Samo Njemu sam dužan odgovarati za svoje korake. Zar niste to znali? Čemu se čudite? Zašto ste me tražili?“ Evanđelist kaže da Majka nije razumjela odgovor. Što nije razumjela? Riječi?

Riječi su potpuno jasne. Nije razumjela Djetetovo ponašanje, a to je očit znak da Majka nije znala sve što mi znamo o Djetetu njezine utrobe. A njezina je veličina u tome da se znala ponizno ukloniti, puna mira počela je razmatrati u svom srcu i stalno je u duhu promišljala: „Što mi on želi reći tim riječima? Kako da obrazložim njegovo ponašanje? Ali ja vjerujem da je ovo Božja volja.“ Bez evanđeoskih izvješća teško bismo vjerovali da je na svijetu uistinu nekad postojala žena koja je živjela u takvim okolnostima kao Ona: tri dana i tri noći nagrızala ju je nesigurnost, strah i iscrpljenost. Nije dovoljno jela niti se odmorila, a na koncu je dobila odgovor koji ju je zbunio. Ali se usred svega toga uklonila i smireno i dostojanstveno, o svemu skupa neprestano razmišljala u svom srcu. Bez evanđeoskog opisa ne bismo mogli vjerovati da je sve to u životu proživjela. A mi bismo je samo kitili zvijezdama i ogrtali sjajnim plaštem.

Kakvo je srce te Žene bilo? Najkraće: Srce te žene bilo je mrtvo. To je jedino objašnjenje za njezinu čvrstinu, vrijednu čuđenja i zavisti. Njezino je Srce bilo mrtvo, mrtvo za egoističnu ljubav prema samoj sebi. Sad znate otkud naša neprimjerena ponašanja. Sve to izvire iz činjenice da smo bolesno

vezani uz sliku gospodara koji se zove „slika samoga sebe”, na tu umjetnu i svetačkim sjajem okruženu sliku koju sami gradimo već od malena. To nije naša objektivna slika, nego nekakva umjetna, napuhani privid, uljepšana istina za koju se svim silama borimo i trpimo. Zašto se zna poljuljati naš život? Razlog je: kako drugi ljudi prihvaćaju ili ne prihvaćaju našu sliku, tako se diže i pada naše raspoloženje, njiše se između oduševljenja i klonulosti i tako sve više raste naša osjećajna kolebljivost. Mi smo takvi. Ali Majka nije. Majka nije poznavala toga „ja”, te umjetne slike sa svetačkim sjajem.

Kada kažemo da je Majka žena siromašna i ponizna, tada moramo znati što u Svetom pismu znači izraz „siromah”. Siromašna je ona žena koja se osjeća kao netko tko nema prava. Što može uvrijediti nju, ženu, koja osjeća da nema prava, ako je za nju uvreda imati prava? Što može uznemiriti nju, ženu, koja ništa nema niti će ikada imati? Zato, na svijetu nema žalosnih stvari, nepredviđenih događaja koji bi mogli raniti, srušiti duhovnu čvrstoću uboge žene kakva je bila Marija. Uboga žena je snažna žena, nepobjediva. Ništa na svijetu ne može uznemiriti njezinu postojanost. To jedinstveno biće Evanđelje nam predstavlja kao osobu koja ima potpun nadzor nad svojom nutrinom, koja je najprije i prije svega gospodarica same sebe, a onda tek naša Gospa, koju životne nevolje ne mogu uništiti. Ta osoba je dijete duhovnosti poniznih i ubogih Božjih službenika „anawim”, malog Izraelova ostatka. Samo takva žena može reći Božjem glasniku: „Arkandele Gabrijele, gledaj, nisam ništa drugo doli siromašna Božja službenica. Neka Bog učini sa mnom što želi.”

Kad Mariju uopće ne bismo poznavali, a do uha nam došle samo te njezine riječi, znali bismo kako je živjela, postupala, kakav je bio njezin odnos prema drugima i svijetu, na neki bismo način poznavali cijeli njezin život. To nisu nikako bilo kakve riječi. Njima je u isti mah pred nama otvorila svu svoju duhovnost. Njima je izrazila svoju pripadnost malomu ostatku poniznih Božjih službenika. Arkandele Gabrijele, nisam ništa drugo nego siromašna Božja službenica Neka Bog učini sa mnom što želi.

Sad možemo razumjeti dostojanstvenost i vdrinu kojima je Majka pokazala da je očuvala neuništivu čvrstoću u valovima života koji su više puta bili uistinu snažni i usred kojih joj je bilo dano živjeti. Posebnu pozornost pobuđuje skladna majčina i sinova duhovnost. Istu riječ koju je upotrijebila Majka kad je odlučila prihvatiti svoju sudbinu - postati Majka Božja - istu riječ upotrijebio je i Sin

koji prihvaća svoju sudbinu - postati Spasitelj svijeta: „Neka bude.” Majka za anđelova pohoda, Sin u Getsemanskom vrtu. Majka pokazuje istu sliku sebe same kakvu pokazuje i Sin. Majka govori: „Arkandele Gabrijele, nisam ništa drugo nego siromašna Božja službenica” - a Sin kaže: „Krotka sam i ponizna srca, učite od mene.”

Osjećajan i dobar promatrač kao što je bio, morao je Isus u petoj, sedmoj, ili devetoj godini gotovo sve preuzeti od te žene koja je bila Njegova majka. Očaravalo ga je što je bila tako potpuna gospodarica svoje nutrine, postojana u svim životnim nevoljama, tiha i dostojanstvena u svakom trenutku. Isus je bez oklijevanja upijao tu duhovnost, utjelovljenu i tako živu u njegovoj vlastitoj majci. Isus Krist, Sin Božji i čovječji, rastao je i napajao se iz te duhovnosti koju je njegova majka tako snažno živjela, jer duhovnost nije neki duhovni stav, nego onaj osobni stil iz kojeg proizlaze svi čovjekovi postupci.

Koga je Isus imao pred očima kada je izrekao svoj „Govor na gori”? Isus je Majku sebi predočio dok je izricao taj svoj Govor nad govorima. Zašto to govorim? Jer sve što obilježava naše postojanje, izraženo u blaženstvima, čudesno se podudara s postupcima i ponašanjem Majke. Nema dvojbe da se Evanđelje rodilo u Marijinu Srcu i prelilo se u Isusovo Srce. Korijeni Evanđelja su pouzdano u Marijinu Srcu.

U cijeloj povijesti spasenja nitko nije pokazao veću vjeru od Majke u podnožju križa. Koncil govori: „Majka je na Kalvariji odvažno ponavljala: Neka bude.” Kao da je htio reći da joj je u životu najteže bilo izreći te riječi, kao da je tu njezina čvrstina doživjela najteži udarac. Da bismo lakše razumjeli, postavimo nekoliko pitanja: Je li Majka znala sve to što o otkupiteljskom značenju toga popodneva koje se događalo pred njenim očima znamo mi? Taj u grču svijeni stas, otvorena usta koja nisu mogla disati, potamnijelo tijelo, crno od zgrušane krvi, u tom popodnevu koje se prerano smračilo? Izgledalo je kao da se tu sve svršilo, a mi znamo da je tu sve počelo. Je li Majka to znala? Radi se o nadnaravnom znanju o kakvom nas je na Duhove poučio Duh Sveti. Još jedno pitanje: Bi li Marijine zasluge bile manje ili veće daje sve to znala? Da je Marija znala da svaka kaplja krvi znači kap spasenja, da će Sina dođuše izgubiti, ali će ga ponovno dobiti treći dan, ta ustat će od mrtvih..., ne bi joj bilo teško sve to prihvatiti.

Zašto su plakale žene pod križem? Jer su bile uvjerene da je sa smrću na križu svemu kraj. Za cijeli

svijet, za Isusove neprijatelje i prijatelje bilo je to što se događalo na Kalvariji posljednji prizor grčke tragedije. Tu se sve završavalo. Mariji bi trebalo biti potpuno jasno da je tu sve tek počelo? Marija nije bila poput bešćutnog robota. Bila je potpuno prirodan, običan čovjek. Nadasve ju je pogađalo događanje u njezinoj blizini. Što je vidjela Majka oko sebe? Isusove neprijatelje koji se sjaje od sreće, koji čestitaju jer su usmrtili svoga najgoreg protivnika. Vidjela je preplašene učenike koji su pobjegli i pokušali se sakriti, zatim žene koje su neutješno jecale. I još nešto puno očajnije: svuda uokolo strašan osjećaj žalosti i užasa. A Majka je stajala usred svega. U takvim se okolnostima nije moglo ni sanjati o velikim stvarima koje će se dogoditi.

I tada je Majka pokazala svoju vjeru kojoj nema jednake u cijeloj povijesti spasenja, veća je i od Abrahama na gori Moriji. Kad je stajala pred tom strašnom tamnom noći, govorila je: „Moj Bože, jednom si mi rekao da će moj Sin biti moćan, a gle, uništili su ga kao najgrješnijega čovjeka. Jednom si mi rekao da njegovo kraljevstvo ne će imati kraja, a gle, tu pred mojim očima srušio se od prvog udarca. Jednom si mi rekao da će se zvati 'Sin Svevišnjega', a gle, uspoređuju ga s razbojnikom po imenu Baraba i zaključili su da je još gori od njega. U ovo strašno popodne od toga svega ja ništa ne vidim. Sve oko mene je strašna tamna noć. A ipak mi u toj tami svijetli svjetlo, ta znam da Tebi nije ništa nemoguće, moj Bože. Mogao si sve to spriječiti, ali nisi. Jer si mogao sve to spriječiti, a nisi to učinio, to je znak da si sve to sam dozvolio. Moj Bože, ako Tvoja sveta volja dopušta ponašanje ove bešćutne gomile, gle, Tvoja se službenica, koja nema nikakvih prava, ne će nikako oduprijeti toj nepravdi. Ovdje sam, Tvoja službenica, da bih Ti ovo popodne rekla: Moj Bože, ništa ne vidim, a ipak je sve dobro. Za nas sve je to strašno, ali ako si to Ti sam dozvolio, Tvoju odluku prihvaćam i ja. Neka bude Tvoja volja. Neka bude, neka bude.” Marija je na Kalvariji uporno ponavljala svoje „Neka bude!”

Mnoštvo, pa i Marija, svi su bili uvjereni da je to što se dogodilo bila podla urota najgorih ljudi na svijetu. Rimljanima je bilo važno samo da udovolje Židovima. Židovima je bilo važno samo da se riješe Isusa. Znamo kako se ponašao razjareni Kajfa, a kako bojažljivi Pilat. Politički interesi, carske pakosne nakane, osjećajne reakcije ljudi... sve se to urotilo protiv Pravednika da bi ga prognali iz svijeta živih. Majka je to prepoznala i što je mogla već glavu sagnuti, zatvoriti oči i ponavljati tajnovite i spasosne riječi: „Neka bude!”

Nikad do tada nije bila tako snažna i tako kraljevska kao u tom trenutku. Riječima evanđelista Ivana: „Pored Isusova križa stajala je Majka.” Nema krikova, provale osjećaja, slabosti ni očaja. Ničega od toga. Samo žalosna Majka Božja, Majka u suzama koja je malaksala u plaču. Ali, još nikad tako snažna. Zašto? Jer nikad nije bila tako jadna.

Zato Majka može stupiti pred nas i reći nam: „Djeco moja, hodite za mnom. Sama sam prošla te putove u tamnim noćima i u noćima bez zvijezda. Učinite i vi što sam učinila ja: šutke se prepustite Božjoj šutnji i prevladat ćete strah, tamu i noć. I blago onima koji usred tamne noći vjeruju u svjetlo.” Dobro zapamtimo: *Marija je napredovala na hodočašću vjere.* Marija je na Kalvariji uporno ponavljala svoj: „*Neka bude!*”

I poslije svega rečenoga, što bi bio svijet bez Marije? Bez Marije Djevice svijet bi bio pustinja bez svjetla, dan bez sunca, lice bez smiješka. Netko je rekao da više svjetla i ljepote sadrži jedna srcem izgovorena *Zdravo Marija* nego svi prekrasni vitraji na svim katedralama.

Još više možemo ustvrditi za Bezgrješnu Djevicu da je Ona zvijezda Danica koja osvjetljuje sve zemaljske staze i smiješak na Božjem licu i blagoslov neba na zemlji i blagotvorna rosa koja oploduje zemlju svetošću.

Bog nije mogao čovječanstvu pokloniti ljepši dar od Bezgrješne Djevice. Zato joj svatko treba pristupiti s potpunim djetinjim povjerenjem i zamoliti je da u nama, njezinoj djeci, nikne sjeme prave čvrste vjere, neizmjerne ljubavi prema Bogu i bližnjima i duh plemenitosti te da u nam i svima nikne cvijet čistoće.

Molitva: Bože, ti si po bezgrješnom začecu blažene Djevice Marije pripremio dostojan stan svome Sinu. Zbog predviđene smrti svoga Sina očuvao si je od svake ljage grijeha. Učini, da i mi po njezinu zagovoru, čisti k tebi prispijemo. Amen.

GOSPA SINJSKA I „ALKA“ U VUKOVARU

(6. svibnja 2017.)

U Domovinskom ratu rodila se ideja da Grad Sinj sa svojom Gospom, Majkom i Zaštitnicom, i svojom viteškom igrom „Alkom“ oda priznanje i zahvalnost herojskom gradu Vukovaru, njegovim poginulim i preživjelim braniteljima i herojima kao i svima hrabrim građanima Grada Heroja. Konačno su se ove godine ti divni snovi ostvarili.

Poslije veličanstvenoga slavlja 300. obljetnice milosne pobjede i dara slobode gradu Sinju, kada je dostojanstveno proslavljen veliki jubilej (i papa Franjo posla svoga posebnoga poslanika, kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa) došao je očekivani trenutak susreta Gospe Sinjske i „Alke“ s gradom Vukovarom i njegovim građanima.

O svemu što je doživio Vukovar opširno su izvješćivali HRTV, druge televizijske i radio postaje, novine i druga sredstva priopćivanja. Stoga od mnoštva predivnih događaja i doživljaja, o kojima bi se moglo napisati više od jedne knjige, izdvajamo samo (uglavnom crkvene događaje) nekoliko kamenčića s toga veličanstvenog mozaika.

PROGRAM CRKVENIH SLAVLJA

- Trodnevnicu u Crkvi sv. Filipa i Jakova predvodili sinjski franjevci
- *Srijeda 3. svibnja:*
Dan Vukovara,
blagdan nebeskih zaštitnika sv. Filipa i Jakova
sv. Misu u 11 sati na predvodio
fra Joško Kodžoman, provincijal, Split
- *Četvrtak, 4. svibnja:*
sv. Misu predvodio fra Luka Tomašević,
profesor KBF, Split
- *Petak, 5. svibnja:*
sv. Misu predvodio fra Petar Klapež,
gvardijan i upravitelj Svetišta, Sinj

- *Subota, 6. svibnja:*
Dan Sinjske Alke u Vukovaru
sv. Misu u 9 sati predvodio
mons. Đuro Gašparović, srijemski biskup,
Petrovaradin
- *Nedjelja, 7. Svibnja:*
Župsku sv. Misu zahvalnicu predvodio
fra Petar Klapež, gvardijan

UVOD U SV. MISU

U svoje ime, u ime povjerenika grada Sinja, uprave VAD-a i svih alkara i alkarskih momaka pozdravljam sve vas, braćo i sestre, koji ste došli u ovu crkvu, na ovo sveto mjesto, na molitvu i slavlje Božje ljubavi, njegove prisutnosti u daru euharistije. U misno slavlje ulazimo sa zahvalnošću, radošću i pouzdanjem. Sa zahvalnošću za prošlost, s radošću življenja sadašnjosti i s pouzdanjem za budućnost. Dolazimo poučeni Marijinim primjerom, jer je ona kao Gospodinova službenica upravo tako živjela: sa zahvalnošću, radošću i pouzdanjem – u svim životnim okolnostima.

Lijepo je vidjeti ovdje večeras sinjske alkare, članove Viteškoga alkarskog društva koji nisu zaboravili srž svoga postojanja i svoga djelovanja – *vjeru i pouzdanje u Boga te zaštitu i zagovor Blažene Djevice Marije naše Čudotvorne Gospe Sinjske.*

Prigodom početka slavlja prve Sinjske Alke ovdje u Vukovaru, simbolu hrvatskog mučeništva do ostvarenja slobode, povezali smo svojim dolaskom Svetište Čudotvorne Gospe Sinjske i grad Vukovar.

Sve Vas, grad Vukovar i dragu nam domovinu Hrvatsku i večeras stavljamo u ovoj molitvi pod Gospinu zaštitu. Okvir našega puta u Vukovar mogao bi se ocrtati kao put od Sinja do Vukovara pod Gospinom zaštitom. Današnje slavlje sadrži još jednu podudarnost, a to je slavlje nakon proslave

nebeskih zaštitnika Vašega Grada Filipa i Jakova i prošlotjednog Susreta hrvatske mladeži.

Zato mi je iznimno drago da su ovdje s nama oci franjevci: fra Ivica Jagodić, gvardijana i upravitelja ovoga svetog mjesta, i druga braća franjevci. Pozdravljam i vašega nadbiskupa Đuri Hranića, koji je također velika duhovna podrška ovom povijesnom održavanju Sinjske Alke u našem Vukovaru. Braća

franjevci tijekom osam stoljeća obogatili su i oplemenili našu Crkvu i hrvatski narod svojom predanošću i žrtvom.

Za sve što nije bilo očitovanje Božje ljubavi u našem životu na početku ovoga slavlja iskreno se pokajmo. Oprostimo jedni drugima i ispovjedimo pouzdanje u Božje milosrđe koje nas dovodi do oltara i već nas ovdje na zemlji okuplja na nebesku gozbu.

Samostan i crkva sv. Filipa i Jakova u Vukovaru

PROPOVIJED FRA PETRA KLAPEŽA

Braćo i sestre!

Naš dolazak u Vukovar ostao bi nepotpun bez molitve, ostao bi okrnjena smisla i upitnih motiva da u svome djelovanju nemamo pogled usmjeren prema stijegu s Gospinim likom koji već tri stotine godina predvodi alkarsku povorku.

Sinjska alka može se pokušati svesti samo na igru, na zabavu kakve se danas događaju iz dana u dan, u sve čudnijim i izazovnijim oblicima.

No, *Sinjska alka* više je od igre. Ona pripada kulturi, ona je društveni obred koji u sebi uspijeva spojiti puno životnih sastavnica, jer nije okamenjena prošlost, niti je sadašnjost bez memorije, niti je isprazni govor o budućemu, zatvorenost bez nade kakva se danas nadvila nad čovječanstvo.

I baš zato što je više od zabave, baš zato, jer u sebi čuva smisao koji nadilazi jedan naraštaj i prohtjeve pojedinaca, ona ima vrijednost koju narod pohranjuje u svoju riznicu, otvarajući tu škrinju svaki put kada prolazi kroz kušnje svojih zabluda.

To je razlog zašto su *Sinjskom alkom* željele gospodariti ideologije, prilagoditi ju političkim opcijama, svjetonazorima, preoblikovati ju kulturnim pomacima i uskladiti ju interesima silnika. To se događa u svakome vremenu, od blažih oblika do grubih dokidanja nutarnjega smisla. A nutarnji smisao je duboko vjernički.

O *Sinjskoj alci* može se govoriti kao o natjecanju, a ona je više od natjecanja; može se govoriti kao

o folkloru, a ona je više od folklor; kao o turističkoj atrakciji, ali je ona više od turizma...

Sinjska alka može djelovati poput predivne glazbene partiture, poput nota ispisanih na papiru, ali bez instrumenata, bez zvuka, bez glasa, ako joj se oduzme njezino srce, a to je Čudotvorna Gospa Sinjska. I najljepše odore, i topot konja, i zvuk udarca koplja u alku, i mačkule i trube, i kopljanici i momci, ostaju u tami, bez titraja radosti, bez daha slobode i ushita sreće, ako Blaženu Djevicu Mariju i molitvu zaboravimo. Bez Majke Marije i sutrašnje slavlje „Alke“ otišlo bi brzo u zaborav.

Ako je pak ona u središtu, ako pogled s trkališta ne previdi crkvicu iznad Sinja, ako su alkari u srce pohranili Čudotvorni lik Majke od Milosti, tada se odjednom uzdiže ljepota one nesebičnosti koja je pobijedila strah i nasilje, pouzdanje u kojemu je brat nosio brata, otac i majka tješili djecu, jedni drugima trčali u pomoć i znali da Bog svojih ne ostavlja.

Tada su pred nama istrošene ruke starica koje su vezle odore izgovarajući molitve; tada se osjeća dah domova koji su u siromaštvu znali od čega preživjeti; tada se vidi vrijednost obitelji; tada se dodiruje hrabrost koja nema izvor u ljudskoj snazi, nego je produžetak one ljubavi kakva je hrvatski narod podizala iz najtežih nevolja, kao što se to dogodilo i u Domovinskom ratu ovdje u Vukovaru simbolu hrvatske slobode.

I danas je u mnogočemu tako. *Sinjska alka* okuplja ljude, vraća ih na bitno, zbližava i pokazuje snagu hrvatskog zajedništva. Ali ona, Majka nebeska, ne smije biti zaboravljena. Ne smije prevladati ljudska samodopadnost, sebičnost i oholost.

To su tri mane koje su suprotne Marijinu stavu. To su obilježja koja vode u gubitništvo, a ne u pobjedu.

U Evanđelju po Ivanu snažno je naglašeno da se po istini susrećemo sa živim Bogom.

On je u naše biće, u naše živote usadio istinu. Kako se večeras ovdje ne spomenuti žrtava naših branitelja koji su prinijeli živote za našu slobodu. Po njihovoj žrtvi dublje možemo shvatiti da istina izražava vječnost i nezaborav.

„Govoriti o istini, znači živjeti u nadi da ljudski život i naša djela izmiču zaboravu povijesti, ako su izgrađena na temelju koji pripada Bogu. Stoga se od vremena do vremena trebamo pitati što je od onoga što činimo vrijedno pamćenja i spomena, što ima takvu vrijednost da nadilazi prolaznost.“ Poginuli hrvatski branitelji i svi ranjeni i živi branitelji svakom Hrvatima koji pohodi Vukovar donosi svježinu

slavonskih polja na kojima se zelene žitna polja da barem malo zaštite ranjivost istine, donose nam slani šum Jadranskoga mora, da ne nestane širine pogleda ni okusa radosti. Donose nam sjenovitost borova i toplinu kamena, da ne klonemo od umora.

I ovih dana našu hrvatsku mladež zaljuljali su valovi svih naših rijeka koje su se ogledale u vukovarskom Dunavu, koji neumorno umiva žrtve Vukovara. Štoviše, Dunav je i ovih dana nabujao do mjere da se izlio diljem hrvatskih gradova i sela te donio ljude i osjećaje, glasove i pitanja iz zatvora u koji stane svako srce ispunjeno brigom za Hrvatsku, iz kojega se čuje tako često zatirana istina. No, uza sve to, večeras smo mi ovdje uoči povijesne „Sinjske alke“ u Vukovaru pred likom Čudotvornom Gospom Sinjskom. Donijeli smo sa sobom radost i čežnju za hrvatskim zajedništvom.

Branitelji pred nas i večeras stavljaju zajedništvo, upozoravajući na to da do podjela dovode najprije neistine. Hrvatski su branitelji osvijetlili neistine i dali istini da se razgrana, pročišćujući tamu prošlosti i unoseći svježinu do potpune hrvatske radosti. Zato su posebno zabrinuti, dok promatraju Hrvatsku kojoj se zemlja rasprodaje. Iz koje odlaze mladi, koja se udaljava od Hrvata izvan Domovine, koja se nedovoljno brine za obitelji i dopušta da blijeđe vrijednosti koje su ulijevale oduševljenje i čuvala nadu.

Samo u zajedništvu branitelji bez nogu i ruku pokazuju kako Hrvatska može trčati, oni u crnini, kako Hrvatska vjeruje u sjaj uskrsnuća, oni koji su pogaženi i poubijani, kako visoko dopire stijeg hrvatske slobode.

Tragedija Vukovara nam svjedoči o vlasti zla i tame. Koliko je bilo i kakvih sve ima tragedija, zločina, nepoznatih sudbina i ispovijesti koje ostadoše nijeme u tami zla? Zar je povijest u rukama tame zla. Poput proroka Jeremije mi Hrvati i danas vapijemo: „Tebi, Gospodine, povjeravam svoju parnicu“ kao i molitve svih žrtava Vukovarske tragedije da nas zauvijek obvezuje i neumorno opominje. Predani u ruke neprijatelja, jedina njihova snaga i zaštita bila je predanje u Gospin zagovor i povjerenje u Boga, Gospodara života i povijesti. U časovima vlasti tame predanjem Božjem Svjetlu i Božjoj Istini u kojoj nema prijekora povjerenje su sebe i svoje živote.

Možemo samo zamisliti njihove molitve pred zloćom i okrutnošću zala... Njihove molitve i zadnje geste prepoznajemo u iskustvu mlade Židovke Etty Hillesum koja je pogubljena 1943. u Auschwitzu. Čitamo u njezinu Dnevniku: „Vjerujem da mogu

podnijeti i prihvatiti sve nevolje života i ovog vremena. I kad opasnost postane bezizlazna da ne znam kako do slobode, uvijek mi ostaju ruke sklopljene, u molitvi klečeći na koljenima.”

Uzdignutih ruku, klečeći na blatnjavoj zemlji vukovarskih ulica i slavonskih polja, u susretu s nasilnom smrću, hrvatski branitelji šaptali su svoje molitve, one iste koje su danonoćno izgovarali i njihovi mili, nadajući se radosnom zagrljaju.

U ovoj šutnji i šumu žitnih polja, kao da još uvijek čujemo u tami noći njihove molitve upućene Svjetlu života i vjernom Odvjetniku, molitve skrušenosti i predanja u ruke Očeve koje grle i spašavaju.

Maleni su i u našoj hrvatskoj povijesti postali velikima, maleni koji su prepoznali vrijednosti ljubavi prema bližnjima i za njih se žrtvovali.

Draga braćo i sestre, grad Vukovar gdje god vam se oko zaustavi otkriva tu veličinu malenosti. Ovdje su prije svega vaši nebeski zaštitnici, naši pokojni branitelji, hrvatski mučenici, naši sveci. Njima je tako draga bila upravo Pavlova rečenica: „Bože, sačuvaj da bih se ičim ponosio, osim križem Kristovim!“ Nikad se ne zaboravimo pomoliti i za njihov zagovor.

I na kraju, braćo i sestre, jedan od uspjeha alkarske igre jest „pogoditi u sridu“. Tomu pogotku puno toga prethodi. Nije dostatna samo vježba. U trku konjanika alkara sažeto je puno osjećaja i puno života.

„Pogoditi u sridu“, tj. u cilj. To je metafora za naše vjerničke živote. Ne pogoditi u cilj za nas vjernike znači promašiti cilj. Grijeh je stranputica, odklon, onaj životni „u ništa“ ili „promašio“ koji je uzrokovalo nešto što nas čini nesretnima. Da bismo bili radosni, da bismo živjeli ljepotu „pogotka“, pozvani smo poput naše nebeske Majke da

prepoznamo Boga u svome životu i da mu na tome budemo zahvalni.

Pred nama je lik naše nebeske Majke Čudotvorne Gospe Sinjske čiju smo priliku ponijeli sa sobom kao trajnu poveznicu njezina Sinja s našim Vukovarem. Ona je u svojoj poniznosti „osvojila“ Boga i svijetu donijela Spasitelja. Ona je prije tri stotine godina Sinju i Cetinskoj krajini radovala pobjedu nad neprijateljem i donijela slobodu. Ona je i u našem Domovinskom ratu svima nama Hrvatima darovala slobodu.

Zato je još više njezin životni primjer i naš poziv, jer kada nam se čini da je naša „životna alka“ premalena, da je svakidašnji trk prebrz i odveć nemiran, da je buka oko nas prejaka, ne zaboravimo da na naš životni hod budno pazi naša Majka, Zaštitnica Sinja, Vukovara i cijele Hrvatske. Sjetimo se da joj u poznatoj pjesmi rado i oduševljeno pjevamo: „Rajska Djevo, kraljice Hrvata!“

Ugradimo u svoje pripreme molitvu, zvuk i tišinu koji su nosili „Alku“ iz stoljeća u stoljeće, da bismo jasnije čuli glas predaka i naraštaja koji dolaze.

Znam da nam se Vukovar danas raduje. Stoga molimo da nas sve skupa prati radost Gospodina koji nam je po Čudotvornoj Gospi Sinjskoj otvorio slavu pobjede nad grijehom i smrću, darovao slobodu našem hrvatskom narodu i da nas sve vodi do konačne nebeske pobjede!

I još nešto. U ovom trenutku, ovdje pred blagim likom naše nebeske Majke Čudotvorne Gospe Sinjske, upućujem molitvu milosrdnomu i dobrom Bogu Ocu za sve žrtve Vukovara i Domovinskoga rata. Bože, svjetlo i istino, živote naš, ako ubijene mile i drage njihovi doma nisu mogli dočekati, zagrliti i poljubiti, Ti koji imaš posljednju riječ o životu i povijesti, primi ih u svoj očinski dom i vječni nebeski zagrljaj radosti punine života. Neka žrtva mučenika Domovinskoga rata bude zalag za izgradnju u Istini slobodne i neovisne naše domovine Hrvatske, a sve njih, Ti Bože, nagradi vječnom domovinom na nebesima. Amen!

Unutrašnjost sv. Filipa i Jakova u Vukovaru

PROPOVIJED MONS. DR. ĐURE HRANIĆA, nadbiskupa đakovačko-osječkoga

Draga braćo i sestre,

- dragi oci franjevci i ostala braćo svećenici, poštovane redovnice,
- dragi domaćini i dragi gosti,
- dragi članovi Viteškoga alkarskog društva,
- poštovana gospodo gradonačelnice i povjereniče Vlade RH za grad Sinj,
- uvaženi predstavnici sportskoga i kulturnog, političkoga i društvenog života!

Okupljeni smo u gradu heroju Domovinskog rata i u ovoj samostanskoj franjevačkoj i župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru, u kojoj gledamo i pipamo ranjeno Kristovo tijelo. Tu je pred nama kip ranjenog Krista koji je u ovoj crkvi u Domovinskom ratu ostao bez desne ruke i potkoljenice. Tu je pepeo sv. Bone prošao kroz dva mučeništva: prvo kad su ga mučili Rimljani, a drugo kad su mu u Domovinskom ratu neprijatelji spalili zemne ostatke. Tu je prilikom obnove crkve sačuvana i jedna od rupa koje su bile pripremljene u stupovima i zidovima za postavljanje eksploziva koji je trebao raznijeti ovu crkvu. I ovdje je jedan neobnovljeni konzervirani dio crkve koji svjedoči u kakvom je stanju iz rata izašla čitava ova crkva.

Okupio nas je osjećaj zahvalnosti pred Bogom i pred Blaženom Djevicom Marijom, Majkom njegova utjelovljenoga Sina Isusa Krista, za dar slobode našega naroda i domovine, slobode izvojevane krvlju kroz nametnute nam obrambene ratove kroz povijest, sve do nedavnoga Domovinskog rata. Okupio nas je ponos i zbog svih onih koji su u tim ratovima stradavali za opstojnost i slobodu našega hrvatskoga naroda.

Danas su u zahvalnoj molitvi ovdje okupljena osobito dva grada: *Vukovar i Sinj*. I jedan i drugi grad našli su se pod opsadom daleko nadmoćnije neprijateljske vojske i hrabro odolijevali napadima neprijatelja. Sinj zahvaljuje Bogu Stvoritelju i Spasitelju za dar slobode izvojevane nad Turskom vojskom 1715. godine po zagovoru Gospe Sinjske i pred njega dovodi sve one koji su početkom 18. stoljeća poginuli i stradali u obrani Sinja i Cetinske krajine. Turci su, ne poštujući mirovni sporazum potpisan 1699. godine u Srijemskim Karlovcima kojim su izgubili znatne teritorije u Dalmaciji, pokušavali

nekoliko puta zavladata Sinjem, te su ga držali pod dugotrajnom opsadom. Pomno su pripremali snažnu ofenzivu kojom će ponovno vratiti izgubljeni teritorij. Povjesničari vele da je Sinj napadala sila od 76.000 turskih vojnika, a Sinj je branilo oko 700 branitelja, koje je u gradu molitvom pred Marijinom slikom podržavalo nekoliko preostalih obitelji i osmorica franjevaca. Marija je dala takvu hrabrost braniteljima da su se kroz 3 tjedna hrabro branili, te da je Turska vojska noću između 14. i 15. kolovoza, dakle u noći vigilije Velike Gospe, pobjegla i za sobom ostavila svoje pobijene vojnike i ogroman ratni plijen.

A Vukovar i čitava Hrvatska Bogu zahvaljuju za heroje koji su s kunicom oko vrata branili ovaj grad do posljednjega daha. Grad je na početku bitke za Vukovar u kolovozu 1991. branilo oko 800 pripadnika hrvatskih policajaca. Taj je broj prije potpune izolacije i okruženja grada narastao na oko 1.800 do najviše 2.000 hrvatskih branitelja u gradu, koji su kroz 87 dana hrabro ginuli, krvarili i branili grad i zaustavili neprijateljsku vojnu silu (koja je na početku bitke za Vukovar brojila oko 30.000 vojnika i imala neusporedivu tehničku nadmoć, a pred kraj bitke čak do 80.000 vojnika), dok se ranjena Hrvatska nije konsolidirala i bolje pripremila za obranu svojih drugih dijelova. Tijekom obrane grada u Vukovaru su poginula i dvojica Sinjana (Andrija Alčić i Ivica Poljak Sokol, koji su prvi u povijesti posmrtno proglašeni počasnim članovima Alkarskog društva, zajedno s Markom Babićem - Vukovarcem i jednim od zapovjednika obrane Vukovara, podrijetlom iz Cetinske krajine. Iako bitka za Vukovar

nije završila pobjedom Hrvatske vojske kao u Sinju protiv Turaka, nego je bila značajan gubitak za Hrvatsku, koja je kontrolu nad ovim gradom vratila tek mirnom reintegracijom 1998. godine, bitka za Vukovar bila je ključni trenutak u Domovinskom ratu i uvelike je pomogla da Hrvatska dobije međunarodnu potporu za svoju neovisnost. Poput branitelja i stanovnika Sinja 1715. godine i Vukovar i svi mi kao narod smo 1991. godine iskusili da Bog svojih nikada ne ostavlja, da u životu ne smijemo gledati samo na naše ljudske mogućnosti i granice, nego da smijemo i trebamo računati i na Boga, i da se po zagovoru Bogorodice Marije smijemo nadati i protiv svake nade. Kad se dogodio slom i kad je potpuno iscrpljen Vukovar pao, kad su čitavu Hrvatsku zahvatili tuga, razočaranje i dodatni strah, kad su muškarci i branitelji odvedeni na Ovčare i u logore, a žene, djeca i starci protjerani iz grada, kad je zavladao dodatni strah i kad je stanovništvo Slavonije počelo masovno bježati u sigurnije dijelove Hrvatske, kad smo bili najslabiji i najnemoćniji, ali kad je čitava Hrvatska bila moliteljica, po crkvama, na ulicama i trgovima, tada se dogodio obrat: naši su branitelji početkom prosinca 1991. odbili nekoliko teških napada, čak oslobodili nekoliko sela u Zapadnoj Slavoniji i Zadarskom zaleđu te je uskoro sredinom siječnja 1992. nadošlo i međunarodno priznanje te se počeo ostvarivati obrat u kojem je Hrvatska objedinila čitav svoj teritorij i uvela svoj pravni sustav.

Vukovar još uvijek vida svoje rane. Svakog 18. studenoga okuplja čitavu Hrvatsku na Danu sjećanja na svoju žrtvu i na molitvu za sve poginule branitelje i civilne žrtve rata.

Cetinjska krajina već 302. godinu u kontinuitetu slavi dar slobode viteškim turnirom pod naslovom Sinjska alka. Ljubomorno ga njeguje u svojoj sredini, u gradu Sinju. U trostoljetnoj povijesti Sinjska je alka do sada svega tri puta bila tračana izvan Sinja (1832. u Splitu; 1922. u Beogradu i 1946. u Zagrebu). Alka se danas po četvrti puta u svojoj dugoj povijesti trči izvan Sinja, ovdje u Vukovaru. Vaš dolazak i trčanje Alke ovdje u Vukovaru izraz je zajedničkog prepoznavanja sličnih povijesnih okolnosti, zala i opasnosti s kojima su u razmaku od gotovo tri stoljeća bila pogođena naša dva grada: Sinj i Vukovar; izraz solidarnosti i moralne podrške Sinja Vukovaru, ali i zajedničkog uvjerenje da je Bog pomogao, da je Blažena Djevica Marija majka koja uvijek štiti i brani svoju djecu, da Bog uvijek ostaje vjeran i nikad ne ostavlja onih koji se u njega

pouzdaju. Alka je, iz velike obitelji europskih viteških nadmetanja, jedina koja je preživjela u kontinuitetu kroz više od tri stoljeća, sve do danas, jer je bila simbol obrane vlastitoga kršćanskoga identiteta i vjere u Isusa Krista, jer je izvivala iz vjerničke duše naroda Cetinske krajine i pouzdanja u majčinsku pomoć i zaštitu Blažene Djevice Marije, Gospe Sinjske. Kao izraz vjerskoga i nacionalnog identiteta naroda Cetinske krajine u Alku je, pored konjanika, uvedena i četa seljaka pješaka iz okolnih sela. Alka nije zato samo viteška igra, nego daleko više izraz i svjedočanstvo vjerskoga, nacionalnog i kulturnog identiteta ljudi Sinja i Cetinske krajine.

U programu Sinjske alke zato je uvijek sv. misa. Sv. misa je i u programu sjećanja na žrtvu Vukovara. I dok nam god sv. misa bude važna jer je ona mjesto okupljanja apostola oko Blažene Djevice Marije i trenutak zajedničkog susreta učenika s Uskrslim Isusom, koji je po križu i kroz smrt ušao u puninu života i uskrsnu radost, i alka će imati svoju dušu i svoj smisao.

Draga braćo i sestre, budimo svjesni, kad imaš neprijatelja pred sobom i kad znaš tko je on, kad te on napada i ugrožava, kad ti on ne dopušta da budeš ono što jesi i da to pokažeš, da prakticiraš svoju vjeru i svoje običaje, tada u nama jača naravni instinkt obrane, tada čovjek zauzima obrambeni stav te čuva i brani sebe, čuva i njeguje svoje simbole i svoj identitet. No, u demokratskom društvu se proklamira sloboda i tolerancija za sve. Sve je dopušteno, sve je jednako vrijedno, ali je i jednako bezvrijedno. Može, ali i ne mora biti. Vjera postaje privatna stvar, koja ostaje za privatnost vlastite kuće ili stana. U prijelaznoj etapi prema umiranju i napuštanju vlastitoga identiteta, vjera i misa su tu još negdje, ali više nisu dio službenog programa; tu su, ali na margini, po strani. Misa mora biti i subotom kao dio programa za one koji to hoće, ali ćemo ju olako preskočiti i zanemariti u nedjelju.

Alka je javna ispovijed osobne i zajedničke vjere ljudi Sinja i Cetinske krajine; ona je javna manifestacija i izričaj vjere, kršćanskog identiteta i ponosa. Bez vjere u Isusa Krista i majčinsku pomoć i zagovor Majke Marije, Alka postaje puka viteška igra, olupina bez duše, igra bez motivacije i folklor bez pravog sadržaja.

Ne dajmo da zbog lažnih kompromisa i prilagođavanja u demokraciji zamre i umre duša u nama, da nam obziri ušutkaju i otmu dušu, da je se odrekemo i na nju zaboravimo te da i Alka ostane tek jedna manifestacija bez duše i bez svoga identiteta.

Pogledajmo apostolsku zajednicu. Ona je prvoga dana u tjednu zajedno. Susret učenika s uskrslim Kristom događa se na susretu zajednice učenika prvoga dana u tjednu. Vjera pojedinaca se rađa u crkvenom zajedništvu učenika. Toma, usprkos svojoj nevjeri, ide na sastanak učenika i oni ga primaju. Njegov susret s Uskrslim događa se na susretu učenika osam dana nakon Uskrsa, tj. prvoga dana u tjednu. To zajedništvo učenika prvoga dana u tjednu, tj. nedjeljom, nije sigurno ni danas manje važno za ostvarenje čina vjere, nego li je to bilo u apostolsko vrijeme. Draga braćo i sestre, kršćanstva nema bez zajednice vjernika, bez župne zajednice, bez nedjeljne euharistije i bez pričesti.

Prošle je nedjelje ovamo s porukom kršćanske nade, koja počiva na Kristovu uskrsnuću, došla hrvatska katolička mladež. Mladi su danas najpogođeniji visokom stopom nezaposlenosti i posljedicama brojnih poteškoća u našem narodu i domovini. S grobova na memorijalnom groblju u procesiji su došli ovamo u grad i njih 30.000 je na zajedničkom euharistijskom slavlju posvjedočilo da vole ovu svoju Domovinu, da su spremni na samoprijekor i umiranje sebi, da žrtva i smrt tolikih branitelja te kršćansko svjedočanstvo i nastojanje mladih generacija ne mogu ostati bez ploda, da je važno

da i u aktualnim poteškoćama sačuvamo vjeru u Boga i ostanemo vjerni njegovoj riječi te da poslije svakoga „velikog petka“ mora svanuti uskrsno jutro.

Temeljno je pitanje, mogu li ti mladi u svojim mladenačkim sumnjama i pitanjima, oni koji su među nama ranjeni sumnjom i malovjernošću, među nama okupljenima na Alki u Vukovaru, u Sinju i posvuda odakle jesmo, čuti naša osobna i zajedničko svjedočanstvo: „Vidjeli smo Gospodina!“, mogu li među nama susresti uskrsloga Isusa? Jesmo li mi i je li naše zajedništvo doista takvo da ljudi mogu među nama susresti Boga? Prvo što okupljena jedanaestorica kažu Tomi jest: »Vidjeli smo Gospodina!« Da li i mi to poručujemo onima oko sebe? Je li i naša prva riječ svjedočanstvo o Gospodinu i njegovoj blizini?

Nakon što mu je Isus omogućio da dotakne njegove ranjene ruke i noge, Toma nije priznao kako je imao krivo, a drugi učenici pravo, nego on ispovijeda svoju sasvim osobnu vjeru koja nije ništa drugo nego predanje cijele osobe „*Gospodin moj i Bog moj!*“

Dao Gospodin da i mi posvjedočimo svoju osobnu i našu zajedničku vjeru: *Gospodin moj i Bog moj!* Amen.

O GOSPI I „ALKI“ U VUKOVARU

...Još je davno naglašeno da je Gospa Sinjska, zapravo, naša „Gospa selica“ koja prati svoj narod na nemirnim putovima života, kamo ga život nosi i vodi. Ona je bila na čelu kolone i naših očeva iz Rame u Sinju daleke 1687. godine.

U naše dane, točnije 6. svibnja ove godine Gospodnje 2017. naša je Gospa posjetila svoju dragu djecu u našem hrvatskom „gradu heroju“, gradu Vukovaru.

Ona je za hrvatske vjerničke duše «mira znak i izvor utjehe», Ona je «vez što zemlje dno i neba vrh u jedno spaja», Ona je «most od molitava tkan, od suza nit i u luk svit nad jazima i crnim ponorima» (V. Nazor).

Hrvatima se može sve oduzeti, ali nikada vjera u Boga i pouzdanje u Gospu što stvara posebni ponos i daje dostojanstvo i sigurnost majčina zagovora, osjećaj slobode i pripadnosti rodnoj hrvatskoj grudi. To tiho «posjedovanje» Boga i sigurnost majčine zaštite davali su snage našim očevima kroz povijest da

ustraju u svim borbama, jednako kao i u naše dane braniteljima Vukovara. I bili su nepokolebivi jer su znali da stoje svoji na svome. Braneci svoju vjeru, branili su svoje hrvatsko dostojanstvo, svoja ognjišta i svoju domovinu. Vjera im je izmučene ruke sklappala na molitvu, grijala nadu u bolje i pravednije sutra, vjera koja je unosila sigurnost u nesigurni život i davala mu smisao i sjaj istine. U toj su vjeri rađali i odgajali svoju djecu, u njima gledali najveći Božji dar, blagoslov i svoje bogatstvo.

«Majka od milosti» i danas mora ostati na čelu naše putničke kolone, i to kao majka svakog pojedinca, svake obitelji i naroda, kako u Domovini tako i svukuda po svijetu. Pred njezinim likom i budnim majčinskim okom i danas treba preispitivati budnost i razlučivati svoje «opravdane snove od pogubnih sanja».

Mi Sinjani to radimo u njezinu svetištu u Sinju i smatramo da tu Bog prebiva na poseban

način. U njemu kao da se dodiruje božanska bit: milosrdni Otac koji čeka svoje sinove i kćeri. U sve-tištu osjećamo da smo njegovi, da samo njemu pripadamo, da smo njegov rod i njegovo sjeme. To vrijedi i za svetište «Majke od milosti», «Čudo-tvorne Gospe Sinjske» u Sinju, u čiju čast je i na-stala zahvalna igra „Alka“ kao znak zahvale Majci Božjoj zbog pobjede nad Turcima 1715. godine. Stoga je dan Alke za Sinjane dan najprije zahvale Bogu i Gospi, što smo sačuvali lozu svoju, slobodu svoju, ali i dan kada preispitujemo svoje živote, raz-lučujemo «opravdane snove od pogubnih sanja». To je naš zavjetni dan, dan saveza s Gospom, dan zahvale, ljubavi i nade. Ta ljubav i zahvala Gospi, pa bili Sinjani od Nje i «udaljeni», sasvim je osobita jer je rođena u egzistencijalnom strahu za opstojnost, a danas je to sjećanje (biblijski zikaron) na pradjedovsku lozu, na snažnu vjeru, na dragu Domovi-ni i hrvatski narod.

Eto, upravo je to naša Gospa donijela i u Vuko-var i s Vukovarcima podijelila vjeru i hrvatski ponos: ponos vjere i pobjede. Bio sam ponosan kada sam vidio kako pobožne Vukovarke hode oko Slike drage Gospe Sinjske u vukovarskoj crkvi sv. Filipa i Jakova, ali s krunicom u ruci i crnim šudarom na glavi.

Jednako kao što su svi Sinjani i uvjereni da u Sinju stoji kuća «Majke od milosti» gdje Ona čeka, dijeli milosti, zagovara za potrebne, osnažuje sla-be i jača nemoćne, to isto, ta ista vjera, vidjela se i u Vukovaru. I Vukovarci su uvjereni da Bog i Gospa čuvaju i njih i da stoga ponosno stoje na istoku, da je marijanska pobožnost najvažnije stjecište duhovnih želja hrvatskog naroda.

Fra Joško Kodžoman, provincijal, fra Petar Klapež, gvardijan, i fra Luka Tomašević su u svojim propovijedima kroz trodnevnicu pred Alku u Vuko-varu naglašavali da je Gospa i danas ponizna Božja službenica, izabrana Božja posuda, na ovoj zemlji rosa nebeska i majka Božje utjelovljene Riječi. Ona je naša kraljica, zagovornica i odvjetnica. I sigurni smo: Ona i danas i ovdje na istočnoj granici čuva naše granice kako bi naša djeca mirno spavala i sa-njala svoje omiljene snove.

Već daleke 1673. godine A. Egger je zapisao da se hrvatsko kraljevstvo zove «katoličkim i odista marijanskim kraljevstvom», a J. Bedeković 1752. da su Hrvati izuzetno pobožni Gospi, da je časte kao svoju Pokroviteljicu, Odvjetnicu i Zaštitnicu a u svojim pjesmama je nazivlju «Kraljicom Hrvata», da njoj u čast poste svake subote, a u predvečerje

njezinih blagdana ne jedu ništa kuhano.“ Eto, to želimo ovom narodu i danas.

Ponosni smo i na zov našega narodnog sinjskog pjesnika koji i danas dovikuje riječi naših pradjedova: »Mi bili smo što jesmo i jesmo što smo bili, s božanskih izvora svoju snagu pili. Vjera nam je bila život u životu, ponos i viteški prodor u ljepotu. Legende će slaviti našu prošlost davnu, a mi ćemo čuvati tradiciju slavnu«. Pjesnik jasno upozorava na našu samosvijest i dostojanstvo što se najbolje poka-zuje trčanjem Sinjske alke i proslavom dana Gospe Sinjske. Spomen je to na slavnu bitku i pobjedu nad osmanlijskom vojskom 1715. godine. I nepobitna je činjenica da se turska vojska, poslije više juriša na tvrđavu, naglo povukla „u noći između 14. i 15. kolovoza, kada je svitao dan naše Zaštitnice, na nebo uznesene“ (Dnevnik opsade).

Na sve to nas podsjeća „Alka“. Ona nas i danas snažno uzbuđuje, čini ponosnima i posebnima. Ona nije samo sjećanje na velebno oslobođenje grada Sinja 1715., već je ona i sjećanje na činjenicu da nas ni u našem Domovinskom ratu nisu oslobo-dili „drugi“, da nas nije pomogla nijedna svjetska, sila i njezina vojska, već mi sami uz Božju i Gospinu pomoć onda kad je bilo najteže, kada smo se bez razlike digli u obranu svoga ognjišta, svoje slobode i vjere, protiv neprijatelja i osvajača i kada su svi toj borbi i oslobođenju doprinijeli, bilo ratovanjem, bilo molitvom, bilo organiziranjem izbjegličkih logora. Eto, to je naša Alka: trajno sjećanje da je čitav narod protagonist oslobođenja i veličanstvene pobjede. To je u naglasila i predsjednica Re-publike Kolinda Grabar-Kitarović, pokroviteljica slavlja, da „srce svakog domoljuba danas kuca s radošću i ponosom: „Ovo je velik i jedinstven do-gađaj. Sinjska alka izraz je našeg domoljublja i ča-sne vojničke tradicije. Ako je igdje treba trčati, to je u Vukovaru, gradu heroju. Izražavamo pošto-vanje svim žrtvama i divljenje svim herojima“. . Premijer Andrej Plenković je naglasio: „Ovo je spoj Dalmacije i Slavonije, spoj Sinja i Vukovara, povije-sti i tradicije, s puno simbolike, prije svega domo-ljublja, obrane Hrvatske. Ovo je jedan jedinstveni poklon Sinja Vukovaru.“

Gradonačelnik Vukovara Ivan Penava rekao je da održavanje Alke u Vukovaru svima znači puno: „To je potvrda simbolike koju Vukovar predstavlja, vrijednosti koje su iznikle u Vukovaru. Stalo nam je da to budu vrijednosti na temelju kojih će se razvijati hrvatsko društvo.“

Fra Luka Tomašević

GOVOR KOLINDE GRABAR-KITAROVIĆ, predsjednice Republike Hrvatske

Poštovani gospodine predsjedniče Vlade
Republike Hrvatske,

Poštovani gradonačelnici Vukovara i Sinja,
Poštovani župani, gradonačelnici i načelnici,
Poštovani alkari i alkarski momci,
Cijenjeni uzvanici,
Drage Hrvatice i Hrvati,

Vjerujem da srce svakog domoljuba danas u
Vukovaru, u Hrvatskoj i diljem svijeta kuca rado-
šću i ponosom. Okupio nas je velik i jedinstven
događaj: trčanje svečane „Alke“ u gradu heroju

Vukovaru. Sinj, grad junak iz boja 1715. došao je u
pohod bratskom Vukovaru, junaku obrane Hrvatske
1991. godine.

Sinjska alka izraz je našega domoljublja i časne
vojničke tradicije i ako je igdje izvan Sinja treba tr-
čati, onda je treba trčati u Vukovaru. Dva su grada,
dvije su bitke, ali jedno je junaštvo, jedno domo-
ljublje, jedna Hrvatska! I kao što je obrana Sinja
zaustavila posljednji veliki pokušaj Osmanlija da
prodru u Dalmaciju, kolijevku hrvatske države, tako
je u naše vrijeme obrana Vukovara zaustavila pohod
četnika i tzv. JNA dublje u Hrvatsku, u namjeri da se

stvari Velika Srbija. Vukovar je tada razoren do temelja, ali Hrvatska je pobijedila. Hrvatski branitelji časno su branili, obranili i oslobodili Hrvatsku i na tome im duboka hvala. Ponosni smo stoga na svoju pobjedu, ponosni smo na naše branitelje i na Domovinski rat, kao temelj hrvatske države.

U ovome gradu i danas stoga ovom svečanom Sinjskom alkom posebno izražavamo poštovanje svim našim žrtvama i divljenje svim hrvatskim herojima. No, kao što prošlost nismo i ne ćemo zaboraviti, isto tako ne želimo ostati zarobljeni u njoj. Isto očekujemo i od Srbije. Moramo se prestati stalno vraćati u Drugi svjetski rat i sijati klice novih zala.

Želimo, naprotiv, ići naprijed i gledati u budućnost. I zato odavde, iz Vukovara, vrlo jasno poručujem: Republika Hrvatska želi s Republikom Srbijom graditi suradnju u duhu dobrosusjedskih odnosa. Želimo pomoći Srbiji da što prije uđe u Europsku uniju, štiteći, dakako, hrvatske nacionalne interese. Pritom ne trebamo glumiti prijateljstvo, jer, da bi do toga došlo, još će mnogo vode proteći Dunavom. Ali, radi interesa i dobrobiti i hrvatskoga i srpskog naroda, i obiju država, a i radi stabilnosti jugoistoka Europe imamo obvezu učiniti sve da izgrađujemo što bolje odnose. Vrijeme je da Hrvatska i Srbija podvuku crtu i krenu graditi odnose međusobnog uvažavanja. Kao hrvatska predsjednica, ali i kao majka, ne želim da ikada više ijedna majka tuguje za djetetom poginulim u ratu. Učinit ću sve što je potrebno da sačuvamo mir i stabilnost, a za to je ključan novi iskorak u hrvatsko-srpskim odnosima. Pritom osobito mislim na rješenje problema pronalaska nestalih, pitanje tzv. univerzalne jurisdikcije Srbije, aktivno rješavanje graničnoga pitanja i promicanje prava nacionalnih manjina, posebice prava Hrvata u Srbiji. Želimo da njihova prava budu na razini prava koja srpska manjina ima u Hrvatskoj.

Proteklih dana svjedočili smo napetostima na političkoj sceni. Želim jasno istaknuti jedno: moramo činiti sve da Hrvatska bude politički stabilna država, u kojoj će se problemi rješavati odgovorno i konstruktivno, uz najveći mogući konsenzus. Stoga je izgradnja domovinskog zajedništva i odgovornosti prema državi od najveće važnosti.

Znamo koji su naši temeljni problemi i zadaće: prije svega, demografska obnova, reforma obrazovanja, zapošljavanje i pravo na pravednu i dostojnu plaću, nužnost deblokade trista trideset tisuća blokiranih hrvatskih građana, sustav domovinske sigurnosti, promjena nepravednoga „Ovršnog zakona“

Ovom prigodom želim posebno naglasiti našu obvezu izgrađivati državu u kojoj ćemo našim mladima omogućiti budućnost. Bila sam nedavno u Irskoj i slušala svjedočanstva naših ljudi. Mnogi bi se sutra vratili samo ako bi plaće bile veće, a radno mjesto sigurnije. Ako nam raste društveni proizvod, ako se smanjuje deficit, onda se to mora osjetiti i na plaćama, onda se to mora osjetiti na sniženju kamata, onda se to mora osjetiti u standardu naših ljudi. Hrvatski narod nije se borio za svoju državu da u njoj bude socijalno ugrožen, nego da svaki čovjek u Hrvatskoj ima priliku ostvariti svoju egzistenciju na način kako to želi i najbolje zna.

Želim ovdje u Vukovaru posebice naglasiti i obvezu izgradnje sustava domovinske sigurnosti. Geopolitički položaj Hrvatske te aktualne međunarodne političke i sigurnosne prilike ne dopuštaju nam ni trenutak opuštanja ili slabosti. Stoga se i Hrvatska vojska vraća u Vukovar, tamo gdje joj je mjesto i odakle je više nitko nikada ne će maknuti.

Imamo vrijedne ljude i divnu domovinu, koju smo obranili i sačuvali u teškim vremenima višestoljetne borbe za slobodu i državnu neovisnost. Sve je sada u našim rukama. Uvjeren sam da ćemo uspjeti. Trebamo samo i dalje strpljivo graditi zajedništvo u konstruktivnoj odgovornosti za opće dobro. To je važno prije svega zbog naše budućnosti, ali je važno i zbog naše prošlosti. Moramo svojim radom, svojom odgovornošću opravdati žrtve koje su pale za našu domovinu, ne samo u Domovinskom ratu. Moramo opravdati suze naših majki, rane naših branitelja i molitve i nade generacija prije nas.

Sinj i Vukovar, dva simbola naše časne povijesti, upućuju nas tim putem zajedništva. A naš prvi predsjednik dr. Franjo Tuđman dao nam je u tome čvrst putokaz: uvijek i sve za Hrvatsku, a našu jedinu i vječnu Hrvatsku ni za što!

Čestitam slavodobitniku i njegovu momku. Čestitam svim alkarima na viteškom nadmetanju. I neka nam živi Sinj i Sinjska alka, neka nam živi herojski Vukovar, neka nam živi jedina i najdraža domovina Hrvatska!

UDRUGA „CJELOVIT ŽIVOT“, SINJ I VUKOVAR ZAJEDNO – „VO JE NAŠA ZEMLJA!“

Udruga „Cjelovit život“ radom nastoji pokazati kako se u raznim prigodama može spremno surađivati, živjeti domoljublje, povezivati se raznim projektima s drugim sredinama i zajednicama, animirati ciljne grupe u društvu. To su pokazali učenici sedmih i osmih razreda osnovnih škola Sinja i Vukovara, kad nedavno održavana Sinjska alka u Vukovaru. Natjecali su se u literarnom natječaju „*Vo je naša zemlja.*“

Kako je poznato, 6. svibnja ove godine u Vukovaru je održana Alka. To je bila odlična prilika za taj literarni natječaj. Izuzetno snažan tekst spomenute pjesme Jakova Dukića, našega Sinjanina. Pjesmu je uglazbio maestro Mojimir Čačija, također naš Sinjanin. Tekst pjesme je izvanredno oduševio učenike obaju gradova.

I Sinj i Vukovar su gradovi nacionalnog junaštva, časne povijesti, simboli hrvatskog domoljublja, obrane vlastitog doma i kao takvi bude uzvišene emocije, istovremeno i ponos i pijetet. Ujedno šalju poruku svijetu da ono što je u vjeri i krvi obranjeno postaje vječna vrijednost, odnosno svetinja. I Sinj i Vukovar, iz godine u godinu, žive svoju epopeju. Neka živi i neka se nikada ne zaboravi!

Kad Sinjem prolazi Alkarska povorka, dostojanstvena i kičena, a doboš određuje uvježbani korak junaka, zrak se ispuni uzbuđenjem i ponosom, a ujedno se obnavlja zavjet Gospi Sinjskoj koja je nedjeljiv dio Alke: „*Zauvijek okrunjena slavi slavlje 1715.*“ Zaigra srce, osmijeh se razlije licima, zasuzi oko suzom radosnicom, milina ispuni srce, ruke neumorno plješču.

Ove godine takvo je ozračje prvi put preneseno u Vukovar. A tamo žive Slavonci, ljudi široke duše i otvorena srca, vesela duha, ponosni na svoju bogatu ravnici i zlatna žita, pjesmom i zvukom tamburice sve opjevano, domoljubi i heroji.

Ne daj se, Slavonijo! Otvorili svoja srca i domove i svi živjeli Alku. Ona je njihova jednako kao što je i Vukovar naš. Mi smo jedno. I zato smo poslali poruku: „*Vo je naša zemlja!*“ To je zajednička poruka

koju mi i iz „Cjelovitoga života“, zajedno s mladima Sinja i Vukovara, šaljemo cijelomu svijetu.

Dogodilo se najbolje moguće - uručene su nagrade u Vukovaru. Bila je to večer koncerta klappe „Sinj.“ Maestro Mojimir Čačija u ime udruge „Cjelovit život“ uručio je nagradu *Ružici Knežević*, učenici O. Š. Nikole Andrića. Razgovarali smo s njezinom nastavnicom hrvatskog jezika i saznali s koliko je oduševljenja prošla cijela večer i posebno dodjele nagrade. Dobili smo prigodan rad njihove djece. Velika im hvala!

Sinjski učenici su se također iskazali pisanjem. Prvu nagradu je dobila *Klara Cvitković*, učenica O. Š. Fra Pavla Vučkovića, a nagrađeni su još učenici: *Josipa Dževrnja-Viro*, *Tina Blajić* i *Dino Miladinov*. Pokazali su da je u njihova srca i duše zasijana klika ljubavi za svoj grad i svoju Domovinu. A baš je to i bio cilj natječaja. Učenici su pisali o onome što vole i žive, što ih čini ponosnima i sretnima. Svi im mi pomažemo da domoljublje ponesu dalje u život i da šire pozitivan duh svojih korijena.

I nema ništa drugo, i nema ništa ljepše, i nema ništa voljenije. *Ovo je naša zemlja.* Ova ovdje. Na ovom komadiću planeta, između plavoga Jadrana, zelene Drave i moćnoga Dunava. Ovo je naša zemlja. I nema druge! Pitoma, plava i zelena, zatalasana žitom, zapjenjena u slapu Krke i čarobnih Plitvica, u cvijetu perunike i degenije, u stoljetnoj slavonskoj šumi, u vrletima Velebita i mističnoga Biokova, u plodu masline, u sočnom grozdu i slasnoj smokvi, u mirisu mirte i pjesmi cvrčka, u zagorskim brežuljcima s bezbrojnim kapelicama, u lepoglavskoj i paškoj čipki, u stoljećima klesanim katedralama: Dubrovnika, Splita, Trogira, Šibenika, Zadra, Rijeke, Pule, Poreča, Zagreba, Đakova, Osijeka ..., u bezbrojnim Bogorodičnim svetištima... Konačno, *u katedralama i svetištima naših srdaca živi i raste naša domovina Hrvatska!*

Tanja Kodžoman-Križanac

HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA

Treće regionalno hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja Republike Hrvatske u subotu 29. srpnja održano je u Svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske. Hodočašće se održalo u godini kada se Hrvatska vojska ponovno vratila u Gospin grad Sinj.

Na hodočašću su sudjelovali vojni ordinarij Jure Bogdan, generalni vikar Vojnog ordinarijata o. Jakov Mamić, OCD, biskupski vikari Vojnog ordinarijata don Marko Medo i fra Frano Musić, OFM, i vojni i policijski kapelani.

Među hodočasnicima bili su: general zbora Mirko Šundov, Načelnik glavnog stožera oružanih snaga RH, Petar Barać, glavni tajnik MORH-a, kontra-admiral Predrag Stipanović, zapovjednik Hrvatske ratne mornarice, Slobodan Marenić, načelnik Policijske uprave splitsko-dalmatinske, i Ivica Franić, glavni policijski savjetnik. U ime Grada Sinja u hodočašću su sudjelovali; sinjska gradonačelnica Kristina Križanac i saborski zastupnici Ivan Šipić i Miro Bulj.

Slavlje je započelo procesijom iz samostanskog dvorišta, Glavičkom ulicom preko Trga kralja Tomislava do crkve Čudotvorne Gospe Sinjske. U procesiji

vijorile su se zastave postrojba MORH-a i MUP-a, stjegovi djelatnih postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske i braniteljskih udruga. Posebno su bila istaknuta četiri stijega: Republike Hrvatske, Svete Stolice, Vojnog ordinarijata i Čudotvorne Gospe Sinjske. Svirao je Puhački orkestar Hrvatske vojske.

Svečanu sv. Misu predvodio je mons. Jure Bogdan, biskup, U koncelebraciji su sudjelovali: fra Joška Kodžoman, provincijal, o. Jakov Mamić, fra Petra Klapež i 20 svećenika.

Na početku slavlja sve je pozdravio provincijal Kodžoman. U homiliji Biskup je istakao važnost starozavjetnog lika Mojsija Božjeg izabranika, vođu Izabranog naroda. Čitanje iz knjige Ponovljenog zakona predstavlja Mojsija, Božjeg izabranika, na njegovu zadatku. On se stavio na čelo povorke kao predvodnik i kao zapovjednik. Vodi svoj narod kroz Sinajsku pustinju u Obećanu zemlju. Put je dug, mukotrpan, nesiguran, izložen mnogim nevoljama. Još su teže nevolje su koje dolaze iznutra: sumnje, mrmljanja, i pobuna. Mojsije svoju sigurnost i svoj program temelji u Bogu s kojim razgovara u molitvi i tišini. Božja riječ svjetiljka je njegovim

stopama i životnim izborima. U svemu želi izvršiti njegovu volju. Tu su temelji i razlozi njegove duhovnosti i odlučnosti da ostvari životni zadatak i plan što ga Bog pred njega stavlja.

Mojsije je svjestan da su njegovi sunarodnjaci kontaminirani politeizmom egipatskih faraonskih dvorova, ustrajnim usustavljenim milenijskim pobožanstvenjima ljudskih stvorova, prirodnih pojava, raznih predmeta i stvari, pa stoga uporno ponavlja: Gospodin, Bog naš, Gospodin je jedini! Zato ljubi Gospodina, Boga svoga, svim srcem svojim... Riječi ove što ti ih danas naređujem neka Ti se urežu u srce! Napominji ih svojim sinovima. Govori im o njima kad sjediš u svojoj kući i kad ideš putem, kad liješaš i kad ustaješ (Pnz 6,5-7). Mojsijeva poruka je aktualna i danas.

Biskup je posebno naglasio važnost djelatne ljubavi u životu kršćana: „Ako li se u našem svakodnevnom ponašanju ne očituje Božja ljubav, onda smo loši kršćani. Dobro je stoga, kad smo na hodočašću, kao što je ovo današnje, da ispitujemo vlastitu savjest pod tim vidom: Koliko se Božja ljubav očituje u mome životu najprije u vlastitoj obitelji, prema bračnome drugu, prema vlastitoj djeci i u mome profesionalnome radu, prema osobama koje je Providnost stavila na moj životni put u svakodnevnome djelovanju?

Lazarove sestre Marta i Marija prihvaćaju Krista u vlastiti dom, svaka na svoj način. Marija ga prihvaća kao Učitelja kojeg želi slušati, čuti, a Marta se posvetila pripremanju večere, puna ljubavi i poštovanja prema gostu željela ga je lijepo primiti, počastiti. Različnost karaktera, upotrijebljen je od božanskog plana, jer su se one popunjavale za prihvaćanje Učitelja.

U Marti i Mariji pronalazimo i sami sebe u našem pristupu Isusu i njegovu nauku. Njegovu riječ poput Mojsija i Ivana pažljivo slušamo, o njoj razmišljamo – kontempliramo. I nju onda pretačemo djelotvorno u praksu. Dao Bog da bi nas sve ovo hodočašće približilo još više Božjoj riječi i pomoglo nam da ju svakodnevno pretačemo u praksu”, zaključio je biskup.

Nakon zahvalnih riječi o Gvardijana, Biskup je pred Gospinim oltarom predvodio Posvetnu molitvu Čudotvornoj Gospi Sinjskoj. Na hodočašću su sudjelovali i vjernici župe Dubrava i Sitno Gornje s don Jakoslavom Banićem, župnikom, i vjernici iz župe Lukač kod Virovitice s don Markom Mesićem,.

Tim hodočašćem započela su ovogodišnja hodočašća u Svetište Gospe Sinjske kao priprava za slavlje Svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije, koja se u Sinju posebno, svečano, dostojanstveno i pobožno slavi.

ŠTOVATELJI I APOSTOLI GOSPE SINJSKE

Otkada je Slika Majke od Milosti došla najprije u Ramu, a kasnije u Sinj, gdje su je nazvali „Čudotvorna Gospa Sinjska,“ prohujalo je više od tri stotine godina. U tomu dugom vremenskom razdoblju, uvijek je bilo muškaraca i žena, mladih i starih, koji su na osobit način bili pobožni Bogorodici Mariji. Velikom broju vjernika i štovatelja nikada se ne će znati za ime i za stvarne izraze njihove pobožnosti. No, iako često namjerni ili nenamjerni zaborav, ili nestala i uništena svjedočanstva koja onemogućuju da doznamo za imena brojnih štovatelja Gospe Sinjske, ipak su sačuvana neka vjerodostojna povijesna svjedočanstva koja dokazuju da su brojni štovatelji Bogorodice Marije iskazivali osobito poštovanje Slici Majke od Milosti. O nekima od njih (20) naš je list donio kratke podatke o njihovom životu i svjedočanstva o njihovoj pobožnosti prema Nebeskoj Majci. Svi su oni živjeli u XVIII. i XIX. stoljeću. Budući da smo išli kronološki, tj. od prvih štovatelja Slike Majke od Milosti, sada ćemo također kronološki prikazati vrlo kratko život i pobožnost nekoliko osoba, koje su se istakle svojom pobožnošću prema Slici Čudotvorne Gospe Sinjske. Označeni su rednim brojem da bi čitatelju bilo preglednije i da bi mogao lakše pratiti.

21. **ANĐELA LOVRIĆ** (Sinj, 22. VIII. 1818. - 21. VIII. 1889.), udovica, franjevačka trećoredica. Od svojih roditelja Jakova i Marije primila je živu vjeru i pravu pobožnost Gospi Sinjskoj. Udala se je 1835. za Ivana Lovrića, imućnoga građanina. Poslije 10 godina muž joj je umro, a onda do 1856. godine i sva njezina djeca. Ostala je sama kao odsječena grana. Strpljivo je nosila svoje životne križeve i živjela uzornim duhovnim životom pod vodstvom svoga duhovnog vođe fra Ivana Markovića.

Učlanila se je u više vjerskih društava i živjela sakramentalnim životom, primjerenom svomu vremenu. Besplatno je izrađivala crkveno ruho za Gospinu crkvu i dala veliki novčani doprinos kad se je Svetište temeljito obnavljalo. Pomagala je siromasima, a preuzela je brigu za četvoro djece svoga

brata kad su im oba roditelja umrla i trudila se da ih što bolje odgoji.

Sa Zavodom sestara milosrdnica u Zagrebu sklopila je ugovor 1879. god. i ostavila im svoju kuću i druge nekretnine, pod uvjetom da sestre u Sinju osnuju Zavod za odgoj djevojčica s područja Sinjskoga kotara. Tako su prve sestre milosrdnice došle u Sinj i najprije otvorile dječje zabavište i kasnije pučku školu za djevojčice. Na taj su način silno utjecale na njihov kršćanski i ljudski odgoj. Kad su poslije Drugoga svjetskog rata komunisti preuzeli vlast, zabranili su sestrama jednu i drugu djelatnost. U novoj i demokratskoj državi Hrvatskoj, poslije Domovinskoga rata, sestre opet vode Dječjih vrtić i Dom za stare i nemoćne osobe.

Posljednje doba života bila je bolesna i prikovana za postelju. Utjehu je nalazila u molitvi i primanju sv. sakramenata. U času smrti uza nju je bio fra Ivan, njezin duhovnik. Tiho i s potpunim predanjem u volju Božju predala je svoju plemenitu dušu svomu Stvoritelju.

22. **IVKA ŽIVALJ** (Goručica kraj Sinja, 14. XI. 1842. - Sinj, 4. VI. 1892.), djeвица, kućna pomoćnica, franjevačka trećoredica. Rođena je u siromašnoj i pobožnoj obitelji Ivana i Lucije. U obitelji jednoga bračnog para bila je kućna pomoćnica. Odustala je od udaje i položila zavjet djevičanstva. Poslije smrti bratove žene, preuzela je brigu za njihovu djecu. Doživjela je mnoge poteškoće i kušanje, ali joj je čvrsta vjera u Božju Providnost pomagala da ustraje na putu kršćanskoga savršenstva. Živjela je intenzivnim duhovnim životom pod vodstvom fra Ivana

Markovića, poznatoga teologa i znanstvenika, koji je napisao njezin životopis i ustvrdio da se o njoj „pravo može kazati da je Ivka bila čeljade sveto“. Posvetio joj je treći dio svoga djela „Cviece za osobe koje se obećavaju pobožnost“ (Zagreb, 1901.).

23. FRA ALFONS TALAJA (Sinj, 27. IX. 1833. - Split, 13. X. 1905.), franjevac, svećenik, odgojitelj. U Trogiru je učio srednju i slikarsku školu. Kad se je vratio kući pomagao je bratu u trgovini. Osjetio je Božji poziv, savjetovao se s fra Špirom Tomićem i pošao u novicijat u Zaostrogu 1864. godine. Poslije studija filozofije i teologije u Šibeniku i Makarskoj 1868. ređen je za svećenika i slavio Mladu Misu. Više je godina obavljao službu učitelja novaka na Visovcu (1869.-1882.). Mnogi vjernici iz okolice Visovca dolazili su k fra Alfonsu na sv. ispovijed i željeli čuti njegove savjete. Fra Petar Bačić o njemu tvrdi da je bio „homo sanctus - sveti čovjek“ i svjedoči da je novake više odgajao svojim uzornim redovničkim životom nego svojom riječju. U Splitu je proživio preostali dio života u Samostanu Gospe od Zdravlja i bio traženi ispovjednik i duhovni vođa. Obilazio je bolesnike, tješio ih i ispovijedao. Naslikao je više svetačkih slika (npr. Ime Isusovo na Miljevcima, Gospa u Brnazama i sv. Vid na Zelovu).

Bio je čovjek ustrajne molitve i uzorni opslužitelj redovničkih pravila. Preminuo je svetačkom smrću.

24. FRA MATE VEZILIĆ (Sinj, 17. III. 1833. - Visovac, 29. IX. 1910.), svećenik, župnik, pokornik. Bio je krojač i neko je vrijeme radio u Sarajevu, redovito primao sv. sakramente i sudjelovao u sv. Misi. Kada se je vratio u Sinj, osjetio je Božji poziv i kao „kasno zvanje“ zamolio fratre da ga prime u Franjevački red. Poslije završenoga školovanja u zavodima Provincije, ređen je za svećenika i slavio Mladu Misu 16. II. 1856. godine. Bio je župnik u: Dubravcima, Hrvacama, Blizni, Bristivici i Bajagiću, gvardijan u: Kninu, Sinju i Splitu, gdje je oslikao Crkvu Gospe od Zdravlja. Po župama je gradadio crkve.

Živio je strogo po redovničkim pravilima i bio veliki pokornik. Propovijedao je u mnogim mjestima, osobito u korizmi. Kad više nije vidio čitati, ipak je redovito dolazio s braćom na molitvu oficija u kor na Visovcu, gdje je bio živim uzorom i novcima i ostalim redovnicima. Imao je i posebni „dar suza - donum lacrimarum“. Uvijek je razgovarao o svetim temama i „molio više razmišljanjem nego

ustima“ (P. Bačić). U Blizni su mu dolazili na ispovijed brojni muškarci iz svih okolnih župa.

U svojim poteškoćama stalno je govorio: „Hvala Bogu! Neka bude njegova volja!“ Za sve koji su ga poznavali bio je pravi svetac.

25. FRA ŠIMUN MILINOVIĆ (Lovreć, 24. II. 1835. - Bar, 24. III. 1910.), nadbiskup, profesor povijesti i pisac. Studirao je na Sveučilištu u Beču, bio profesor i ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Sinju, župnik u Sinju i konačno nadbiskup u Baru. Pisao je o raznim povijesnim temama, zalagao se za staroslavensko bogoslužje i posebno je kao nadbiskup zaslužan za tiskanje Staroslavenskoga misala. Papa Leon XIII. i Josip Juraj Strossmayer, đakovački biskup bili su mu veliki prijatelji.

Kao nekadašnji sinjski župnik i aktualni barski nadbiskup predvodio veliko slavlje na Veliku Gospu 1887. godine, a sutradan u svečanoj procesiji dopratilo Gospinu Sliku do nove Crkve, koja je te godine sagrađena na Tvrđavi, kad se slavila 200. obljetnica dolaska Slike Majke od Milosti iz Rame u Sinj (1687.-1887.). Opet je svečanu sv. Misu slavio i propovijedao fra Šimun Milinović. Bilo je to nezaboravno slavlje: mnoštvo naroda, svećenika i redovnika, glazba, vatromet, alkarsko natjecanje i druga događanja. O tim proslavama fra Ivan Marković je objavio knjigu „Sinj i njegovo slavlje god. 1887.“ (Zagreb, 1898. i ponovljeno izdanje, Sinj, 1998.).

Ne samo u Baru nego i u cijeloj Crnoj Gori, kao nadbiskup uspješno je djelovao i bio u vrlo dobrim odnosima s knezom i kraljem Nikolom. Osobno je bio vrlo skroman i pobožan čovjek, pa su ga na poseban način poštivali i katolici i pravoslavci. Pokopan je u katedrali u Baru.

U Župskoj crkvi u Lovreću, fra Šimunovu rodnom mjestu, postavljeno je njegovo brončano porsje (1985.).

26. **FRA IVAN MARKOVIĆ** (Sinj, 22. X. 1839. - 23. X. 1910.), svećenik, profesor teologije, pisac, provincijal. Napisao je više vrijednih teoloških i povijesnih djela na hrvatskom i talijanskom jeziku, pa mu je papa Leon XIII. udijelio počasni doktorat teologije. Iako je pisao velike teološke i povijesne knjige, ipak je bio ponosan na svoja dva manja djela koja je posvetio širenju štovanja Gospe Sinjske. Najprije je objavio knjigu „Gospa Sinjska s dodatkom o anđeoskoj kriposti.“ To je prva tiskana povijest Svetišta Gospe Sinjske i njezina štovanja (dva izdanja, 1886. i 1899.). Sam je iznio razlog zbog kojega je tu knjigu napisao: „...da iskaže svoju harnost prema milostivoj Gospi Sinjskoj“ i da proslavi „njezinu čast i poštovanje“. Iz pobožnosti prema Gospi Sinjskoj redovito je slavio sv. Misu na njezinu oltaru, često molio pred njezinom Slikom, skupljao svjedočanstva o njezinim milostima i čudesima i izbor objavio u toj knjizi. Toliko mu je bila draga da je želio da bude pokopana zajedno s njim, pa su braća tu njegovu želju ispunila.

U prigodi 200. obljetnice selidbe naroda i fra tra sa Slikom Gospe od Milosti iz Rame u Sinj, objavio je knjigu „Sinj i njegovo slavlje god. 1887. Spomen-knjiga.“ Fra Josip Soldo je 1987. godine priredio ponovljeno izdanje (reprint). Te su dvije knjige odigrale veliku ulogu u poznavanju i širenju pobožnosti prema Čudotvornoj Gospi Sinjskoj.

27. **FRA JOSIP MATIĆ STUPARIĆ** (Sinj, 1. I. 1854. - Zaostrog, 4. III. 1926.), župnik, profesor teologije. Poslije završenoga školovanja 14. V. 1876. ređen je za svećenika. Bio je pomoćnik (1877.-1881.) i župnik u Sinju (1884.-1888.). Za veliki jubilej dolaska Gospine Slike, fratara i naroda (1687.-1887.) kao župnik oduševio je narod da sagrađi crkvicu na Gradu. Dolazili su mladi i stari,

građani i seljaci. Probili su dva puta do vrha Grada. Iznijeli sav građevinski materijal. Čak su i djeca nosila po jedan kamen za gradnju crkve. Na njezinu pročelju je natpis: „*MDCCCLXXXVII * dvistote godine * doselitbe iz Rame * svojoj Gospi * od Turaka izbavljeni od kuge očuvani * zahvalni Sinj * sagrađi.*“

Crkva je svečano blagoslovljena 11. VIII. 1887. U tom obredu sudjelovalo oko 3000 vjernika. Gradnja crkve je povezala vjernike i potakla ih da još više štuju svoju Nebesku Zaštitnicu.

Poslije nekoliko uzastopnih napada i oštećenja (1970.-tih) fratri su uveli pobožni običaj da se u Crkvi slavi sv. Misa svakoga 15. dana u mjesecu (Velika Gospa je 15. kolovoza).

Fra Josip je inače bio vrlo dobar i pobožan redovnik, revan župnik i cijenjen svećenik.

Literatura

Fra Ivan Marković, *Sinj i njegovo slavlje god. 1887.* Spomen-knjiga, Zagreb, 1898, 140.

Fra Petar Bačić, *Nekrolog.* Spomen-knjiga pokojnih redovnika Provincije Presv. Otkupitelja..., Sinj, 1925. (rukopis, ASS).

Fra Ante Crnica, *Naša Gospa od Zdravlja i njezina slava,* Šibenik, 1939, 701.

Sinjska spomenica 1715.-1965, Sinj, 1965, 371.

Fra Karlo Kosor-fra Mario Stipičić, *Apostoli Gospe Sinjske u prigodi jubileja (1687.-1987.),* Sinj, 1987, 127.

Fra Petar Bezina, *Kulturni djelatnici Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja u 18. i 19. stoljeću,* Zagreb, 1994, 220.

Hrvatski franjevački biografski leksikon, LZ-VFZ, Zagreb, 2010, 589.

fra Gabrijel Jurišić

OTVORENO PISMO MARINA BARIŠIĆA, NADBISKUPA, O UNIŠTAVAJUĆIM POŽARIMA

Draga braćo i sestre, dragi sugrađani!

Veliki požar koji je ovih dana pogodio splitsko gradsko i prigradsko područje, osim pustoši i katastrofe koju je prouzročio, ostavivši mnoge bez vrijedne imovine, pokazao je i najplemenitije u nama ljudima. I u ovoj apokaliptičkoj situaciji naši sugrađani su gradili zajedništvo u nevolji. Usuđujem uzeti pravo u ime svih sugrađana i u prvom redu zahvaliti našim vatrogascima i pilotima koji, ne samo u ovom slučaju, izlaze na prvu crtu obrane i izlažu se nadljudskim naporima kako bi zaštitili živote, domove i imovinu.

Dragi vatrogasci i piloti, svaka riječ je nedovoljna da izrazimo svu zahvalnost za vašu požrtvornost kojom nam dajete primjer istinske humanosti. Znajete da cijenimo vaš rad i žrtvu. Dok vi stojite pred vatrenom stihijom i ne dopuštate joj da pobijedi, dotle mnogi naši vjernici uzdižu svoje ruke i vapaje u molitvi Bogu da bi vam dao dovoljno snage u svakoj vašoj borbi i olakšao vam napor. Pokazali ste da ste najbolje što Hrvatska ima! Uz vatrogasce ujedno zahvaljujemo svim stručnim službama: medicinskom osoblju, policiji, hrvatskoj vojsci, pripadnicima HGSS-a i DUZS-a, gradskim i županijskim stožerima zaštite. Svi oni zavrjeđuju naše poštovanje i divljenje!

Jednaku zahvalnost i iskrene čestitke na borbi i žrtvi upućujemo svim građanima koji su se branili od vatre: mještanima Sitnoga Donjeg i Gornjeg, Srinjina, Tugara, Dubrave, Žrnovnice, Mravinaca, Kučina i Strožanca, Podstrane, Solina, kao i stanovnicima gradskih naselja: Mejaša, Kile, Karepovca i Kamena.

Zahvalni smo Bogu jer je ova nesreća prošla bez ljudskih žrtava. Znamo da je teško ako se

ostane bez životnoga truda i dugogodišnjeg rada, ali nas iskustvo uči da smo se uvijek znali dignuti iz pepela i ponovo graditi. To ćemo, vjerujem, opet udruženim snagama ponovo obnoviti i izgraditi.

Našu zahvalnost upućujem i onima koji su pritekli u pomoć bilo iz splitskog područja, bilo iz Domovine. Tu mislim na pripadnike Torcide i drugih navijačkih skupina koji su se ujedinili u plemenitom cilju. Mislim na veterane 4. gardijske brigade koji pokazuju svoje čovjekoljublje u ratu i u miru. Također mislim na mnogobrojne pojedince i skupine, na pripadnike Crvenog Križa, na volontere i kuhare. Mislim na svakoga onoga tko se u ovoj nevolji pokazao čovjeku čovjek. Hvala vam!

I na kraju, kao splitsko-makarski nadbiskup želim očinski zahvaliti i našim župnicima čije su župe bile pogođene ovim požarom. Ostali ste sa svojim vjernicima i s njima dijelili trenutke neizvjesnosti braneći crkve i domove. Pastir ne napušta svoga stada. U to ste nas uvjerali. Vaša blizina vjernicima je najveće svjedočanstvo koje možete dati. Uvjeravam vas da je i cijela naša Nadbiskupija s vama.

Dragi sugrađani, dok je ova katastrofa, s jedne strane, nanijela veliku štetu pojedincima i društvu, ali nas i ujedinila u međusobnoj ljubavi, s druge strane nam je dala upozorenje da opreza nikad nije dovoljno. Ovim putem apeliram na svakoga od nas da pazimo jedni na druge, da pazimo kako se rukuje plamenom u ekstremno sušnom razdoblju. Mala nepažnja može izazvati katastrofu.

Svima nama želim manje požara i nesreća, a dovoljno odmora za dušu i tijelo!

mons. Marin Barišić,
splitsko-makarski nadbiskup i metropolit

LIJEČNIKOVE RUKE

Prilog znanstvenom skupu, održanom u Kliničkom bolničkom centru Split, u organizaciji Hrvatskoga liječničkog zbora, 8. lipnja 2017., o temi: „Gdje je nestao čl. 1. t. 5. Kodeksa medicinske etike i deontologije”, izgovoreno i na Godišnjem obiteljskom danu članova HKLD-a, u svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske, 22. lipnja 2017.

Čast mi je pozdraviti sve nazočne, a osobito organizatore skupa “Gdje je nestala točka 5. članka 1. Kodeksa medicinske etike i deontologije” koja glasi: *U svojem ću djelovanju čuvati ugled i dostojanstvo liječničkog staleža i časno se odnositi prema kolegama.* Iskreno zahvaljujem profesoru Bagatinu koji mi je uputio poziv za sudjelovanje na ovom skupu i pitam se: Što ovdje radi netko poput mene, tko je posve izvan liječničke struke? Ne osjećam se stoga, kao teolog, pozvan “soliti pamet” ili “ispravljati krive Drine”, nego na glas razmišljati.

Kad sam primio poziv na ovaj skup imao sam pred sobom novelu Ranka Marinkovića *Ruke*, jedan od bisera hrvatske književnosti. U tom kratkom tekstu razgovaraju desna i lijeva ruka. Zapravo, barem u početku, ništa se ne događa nego se ocrtava slika odnosa jedne i druge ruke, njihove samosvijesti i ponosa, sposobnosti i uvjerenosti u vlastiti značaj, veličinu i posebnost, sve do međusobnog optuživanja i razdora. Pa ipak, to su dvije ruke jednoga te istog tijela, upućene jedna na drugu. Jedna sama nije dovoljna, pa ako ne surađuje nego se suprotstavlja, pogotovo iz zavisti, prije ili poslije naštetit će samoj sebi.

Humanistička kultura kojom se (još uvijek) dičimo, ima svoje korijenje - koliko god se to danas nijekalo - u biblijskom, odnosno židovsko-kršćanskom religijskom tlu, u helenističkom uvidu u filozofiju, etičkom mišljenju i umjetnosti te u praktičnom tlu rimskoga prava koje se oslanja na ljudsku narav i opća vrijednosna načela na temelju naravnoga prava. No, ostanimo, poradi ograničenosti ovog osvrt, na biblijskim korijenima, i to samo s jednom ilustracijom. Svatko od nas može

sebi ovoga časa predočiti Michelangelovu fresku u Sikstinskoj kapeli koja se naziva *Stvaranje čovjeka*. Ideja je savršeno jednostavna: Bog stvara čovjeka čovjekom (to jest duhovnim, biblijskim jezikom rečen, “na svoju sliku”) tako da mu pruži ruku. Već prvi doticaj ruke mijenja sve: donosi život, i to ne bilo kakav, nego božanski život.

Iz toga korijena niknula je i oblikovala se *kultura pružene ruke*. Prvi susret, a potom svaki daljnji susret (ne zaboravimo da istinska sreća dolazi iz autentičnog susreta) obilježen je *pružanjem ruke*, gestom primanja, prihvaćanja, koja je uz to popraćena riječju koja tu gestu osnažuje, dapače definira ju u najpozitivnijem smislu (uspjut rečeno, ono što kršćanska teologija naziva *sakramentom* ukorijenjeno je upravo tu: gesta i riječ kao obličje, kao forma susreta koji ima istinski duhovni učinak).

Koliko je ta simbolička gesta snažna, možda se još bolje shvaća kad promislimo na učinak *uskraćivanja ruke*. Odbiti nekome pružiti ruku, pa i samo intencionalno (kad nekome pružimo ruku a najradije mu je ne bismo pružili), ili odbiti pruženu

ruku znači odvojiti ga, isključiti ga iz zajedništva, iz dosega svoga života, znači, teološkim rječnikom rečeno, uskratiti blagoslov!

Podariti blagoslov u zajedništvu započinje pružanjem ruke. Blagoslov raste od dodira preko rukovanja do polaganja ruke, a to u mnogim kulturama označava gestu ozdravljanja, ili liječenja. Tako pružena ruka postaje sredstvo pomoći, postaje znak blagoslova jer je potvrda riječi, pa i snažnija od same riječi. Pružena ruka biva znak potvrde života i osobe. Nije stoga čudno što u Bibliji dodir ruke ima veliko značenje. Isus pruža ruke, uzima u ruke, polaže ruke, dodir njegove ruke ozdravlja.

U svjetlu spomenutoga, možemo pojmiti što znači pružiti ruku i dopustiti da me ruka dotakne. Evo pitanja: Što mi padne na pamet kad sretnem kolegu? Poželim li pružiti mu ruku, da ne kažem zagrliti ga... podijeliti s njim radost i nadu, strah i tjeskobu... konačno htio ili ne, češće sam koji put s kolegama i kolegicama na poslu nego i sa članovima vlastite obitelji.

Osim znakovima, dakako, komuniciramo riječima. Jedni druge pitamo: kako si? Najčešće bez očekivanja pravog odgovora, jer “kud ću se još i s tim opterećivati...” Prolazimo jedni uz druge kao Marinkovićeve *Ruke, Desna i Lijeva*, koje zaokupljene vlastitim interesima, politikom, pogledima, pripadnostima, jedna drugoj kažu: znam ja tebe, pa se okreću na drugu stranu, uvjereni u svoju veličinu, čak i kad su svjesne da jedna bez druge ne mogu.

Pojam *liječnik*, barem u općem mijenju, istovjetan je s pojmom *znanje*. A što mi zapravo znamo? Znanje, teoretsko i praktično, dosižemo tek kad zavolimo ono čime se bavimo. Znamo ono što volimo, u tome se usavršavamo, to nam pomaže da se osjetimo korisni, to nas čini radosnim kad smo u prilici da to znanje dijelimo... Josef Ratzinger, u izvrsnom eseju o spoznaji i istini, razvija tezu Augustina iz Hipona: *Poznajemo ono što ljubimo! Poznajemo onoga koja ljubimo*. Tek kad nekoga zavoliš onda ga upoznaš. Tako je među ljudima i s Bogom. Ne može se vjerovati, ako se ne ljubi. A ljubav je jedina sposobna brisati predrasude.

Pripremajući predavanja iz misiologije, došla mi je u ruke knjiga *Divlji dah* liječnika Ralfa Ngoy Ndombe, rođenoga, odgojenog i školovanog u Belgiji, koji je kao liječnik došao s obitelji u Kongo, odakle su mu roditelji. Opisujući društveno stanje u crnoj Africi, posebno problem nadriliječništva, zaključuje: “Afriku uništava ... zavist! Uza sve izvanjske faktore, zavist najviše priječi društveni napredak.”

Odavno se u moralnoj teologiji navodi posebna vrsta zavisti u Crkvi, *invidia clericalis*. Kad sam jednom liječniku, specijalistu u mirovini, spomenuo ovaj današnji skup i njegovu temu, reče mi: “Osnovni problem odnosa među liječnicima je *invidia medicalis*.” Ne znam koliko je u pravu, ali imajući u vidu njegove godine i iskustvo... bojim se da nije daleko od istine.

No, vratimo se pitanju *Gdje je nestala točka 5. čl. 1. Kodeksa medicinske etike i deontologije?* Neka mi bude dopušteno dijagnosticirati 15 mogućih bolesti kao uzroka stanja na koje se očito referira naslov današnjega skupa. Radi se o *bolestima* (pod navodnike ili bez njih) što priječe uspješnu suradnju i guše radost. Evo ih, istina bez propisanih terapija, ali za to ima među vama izvrsnih stručnjaka. Dakle:

1. *Bolest umišljenosti da smo nezamjenjivi*, koja dolazi iz patologije vlasti, kompleksa nadmoćnosti i samodostatnosti,
2. *Bolest pretjeranosti*, pa i u zauzetosti do stresa i uznemirenosti, što se prenosi na druge,
3. *Bolest tvrdoga srca i tvrde šije*, kojom se gubi unutarnji spokoj, vedrina i odvažnost,
4. *Bolest pretjeranoga funkcionalizma*, apsolutnog planiranja i nadziranja, koja sputava,
5. *Bolest loše koordinacije*, koja stvara orkestar što ne svira melodiju nego stvara buku,
6. *Bolest duhovnog Alzheimerera* koji, uzrokovan gubitkom zanosu u zvanju, završava u ovisnost o hirovima, strastima i često izmišljenim predodžbama,
7. *Bolest suparništva i slavohleplja*, koja navodi na prijetvornost što iznutra unesrećuje,
8. *Bolest egzistencijalne shizofrenije* kad se vodi dvostruki život u duhovnoj praznini, koja se pokušava ispuniti naslovima i akademskim titulama,
9. *Bolest naklapanja, gundanja i ogovaranja*, bolest kukavice koja započne brbljanjem iza leđa a završava otvorenim ranama što teško zacjeljuju,
10. *Bolest dodvoravanja šefovima* u koju upadaju karijeristi i oportunisti, konačno sitne i nesretne duše,
11. *Bolest ravnodušnosti* prema drugima, posebno onima “ispod”,

12. *Bolest smrknutoga lica* koje kruto, grubo i bahato postupa s drugima, a zapravo je puno straha i nesigurnosti,
13. *Bolest gomilanja*, koja materijalnim dobrima želi ispuniti egzistencijalnu prazninu,
14. *Bolest zatvorenih krugova*, koja počinje s dobrim namjerama a pretvori se u karcinom “prijateljske vatre” koja ubija jednako kao i neprijateljska,
15. *Bolest samoisticanja, ekshibicionizma* kojom se služba pretvara u moć, što se nezasićeno želi uvećati da bi se postalo “moćnim i neodoljivim”,

Skrušeno priznajem: ne bih se usudio sve to nabrojiti, da to nije za Božić 2014. učinio papa Franjo u božićnoj čestitici svojim suradnicima, članovima Rimske kurije. Taj je govor završio dobro znanom ilustracijom: Svećenici su poput zrakoplova - postaju vijest samo kad padnu. Čini se da je tako i s liječnicima, ako bi se sudilo po medijima, koji nam kroje - često i zagađuju - ozračje u kojemu živimo, radimo i koje udišemo.

Ipak, ako želimo biti iskreni moramo priznati: pred mnogim ljudima liječnici su ipak *dobra vijest, radosna vijest, eu-angelion*. A da bi se to ostvarilo u punini, nužno je prihvaćanje, razumijevanje i suradnja. Upravo to usudujem se ne samo poželjeti, nego i za to zamoliti pomoć i blagoslov odozgor:

Poštovani liječniče,

- Blagoslovljena neka je tvoja ruka, koja u suradnji s bratskom rukom potvrđuje život!
- Blagoslovljeno neka je tvoje oko, u čijoj bistrini se ogleda nada potrebnih!
- Blagoslovljen neka je tvoj korak koji ne posustaje na po puta, pa i kad se “ne isplati”!
- Blagoslovljeno neka je tvoje srce, pa i kad te “uzimanje srcu” puno stoji!
- Blagoslovljeni neka su tvoji ukućani, sa svoje strpljivosti i brige svakodnevnice!
- Blagoslovljeni neka su tvoji pomoćnici, pa i kad koji put pogriješe!
- Blagoslovljeni neka su i tvoji bolesnici, pa i kad im ne preostaje drugo do li molitva!

Za ovu prigodu, za ruku koja mi je pružena i za strpljivost kojom ste me saslušali, hvala! Želim da se u vašim životima ispuni ono za čim je don Pavao u Raosovim *Prosjacima i sinovima* zažalio: “Sinko, samo mi je jedno žao. Malo sam se smijao, malo radovao.”

A u pravom zajedništvu istinska je radost. Bili blagoslovljeni zajedništvom u radosti. Tako neka bude!

Ante Mateljan

Liječničko znanje i ljubav omogućuju da zlatne ruke obave uspješan operativni zahvat

NOVE KNJIGE

- Dr. fra Miroslav Modrić, *Fra Vjenceslav Bilušić i Kustodija Svete Zemlje*, „Kačić“, Sinj, 2016, s. 400.
- *Gospodin vam dao mir*. Franjevačka provincija Presvetoga Otkupitelja, Split, 2017, s. 584.

LJETOPIS SVETIŠTA I ŽUPE

(TRAVANJ - KOLOVOZ, 2017.)

TRAVANJ

7.

Križni put Sinja i Cetinske krajine

Tradicionalni križni put na Gospinu gradu u Sinju, na kojem se tisuće kršćanskih vjernika prisjećaju Isusovih muka, održan je u petka 7. travnja t. g. Pobožnost je privukla više tisuća vjernika Sinja i okolnih župa. Započela ispred Muzeja Cetinske krajine molitvom na usnama, ulicama Grada u jedinstvenu povorku za Isusom, u zajedništvu s njegovom i našom majkom Marijom, prema Staromu gradu. Čula se je samo pokornička molitva i složna pjesma uz tihi korak i razmišljanje o žalosnim otajstvima, susret s pojedinim postajama, uz klanjanje i zaziv Bogu: „Gospodine, usliši nas!“

9.

Za djecu Južnog Sudana

Župna zajednica Gospe Sinjske sudjelovala je u "Humanitarnoj akciji za djecu Južnog Sudana". Na Cvjetnicu, 9. travnja 2017., u crkvi Gospe Sinjske vjernici su prikupili 22.000 kuna, koje su predane franjevačkim bogoslovima iz Splita. U suradnji s bogoslovima, akcijom je u Sinju koordinirao župnik fra Perica Maslač. Naime, bogoslovi Franjevačke

provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita, u suradnji s Marijinim obrocima – Hrvatska, čije hvalevrijedno dugogodišnje humanitarno misijsko djelovanje je daleko poznato (www.marysmeals.hr), odlučili su nakon nekoliko zajedničkih dosadašnjih aktivnosti pokrenuti novu „Humanitarnu akciju za djecu Južnog Sudana“, koja je dala vrlo lijepe rezultate.

1.-9.

U Sinju završena inicijativa „40 dana za život“

Župna zajednica Gospe Sinjske sudjelovala je od 1. ožujka do 9. travnja t. g. u inicijativi "40 dana za život". Kroz korizmu su molili kronicu prije večernje sv. Mise u crkvi Gospe Sinjske, neprestano potičući tisuće vjernika da mole i u svojim obiteljima. Inicijativa "40 dana za život" je ekumenska molitvena „inicijativa za život“, a posredno i inicijativa za zaustavljanje abortusa. U Hrvatskoj je pokrenuta prije tri godine, a u Sinju su je posebno promovirali franjevci.

1.-10.

Akcija „Raširene ruke“

Župa Gospe Sinjske u korizmi je organizirala karitativnu akciju „Raširene ruke“, u kojoj je

prikupljeno 12.000 kuna. Prihod od akcije iskoristit će se za potrebe korisnika župnog Caritasa, da bi i ta naša braća i sestre dostojanstveno proslavili Uskrs. Župljani su u akciji sudjelovali u svetom korizmenom vremenu (1.III.-10.IV.2017.) kupnjom izloženih predmeta koji su im koristili za dom, posao i rekreaciju te darivanjem predmeta (kućanski aparati, namještaj, rukotvorine, higijenske potrepštine i dr.).

21.

Prezentacija knjige o Fra Petru Kneževiću

U Dvorani Gospe Sinjske u Sinju predstavljena je monografija „Fra Petar Knežević - Gospin pjesnik i glazbenik“, koju je objavio Ogranak Matice hrvatske u Sinju, a autori su fra Mirko Marić, koji je obradio fra Petrov život, Hana Breko-Kustura muzikološko stvaralaštvo i Hrvojka Mihanović-Salopek njegove pjesme. O knjizi su govorili akademik Josip Bratulić, dr. Stipe Botica, dr. H. Mihanović i fra Mirko.

Treba istaknuti da je fra Petrov „Gospin plač“ objavljen u gotovo sto izdanja i u korizmi se pjeva i u naše dane u mnogim crkvama. Njegovu „Misu u hrvacki jezik“ harmonizirao je još Franjo Kuhač. O Božiću se u svim hrvatskim krajevima često pjeva „Veseli se, Majko Božja“ kao narodna pjesma,

a zapravo ju je spjevao fra Petar. Njegovi se rukopisi čuvaju u arhivima samostana u Sinju i Visovcu.

Slijedećega dana knjiga je predstavljena u Dvorani samostana Gospe od Zdravlja u Splitu, a prva je prezentacija bila u Velikoj dvorani Matice hrvatske u Zagrebu 8. veljače t. g. Uz ostale, govorio je i akademik Stjepan Damjanović, predsjednik Matice hrvatske.

22.

„Poljupci za tatu“ sinjskih prvopričesnika

U "Godini oca" sinjski prvopričesnici su u subotu, u crkvi Gospe Sinjske izveli prigodni glazbeno-scenski igrokaz "Poljupci za tatu." Autor teksta je Ankica Svirač poznata spisateljica za djecu i mlade koja godinama surađuje s Dječjim zborom Gospe Sinjske. Prvopričesnike je za recital pripremala i uvježbala s. Jelena Mijić, a glazbeni dio s djecom je pripremio fra Jure Župić. Na kraju izvedbe prvi put je ispjevana pjesma "Moj tata nosi teško breme", koju je za tu prigodu napisao autor Nikša Krpetić.

25.

Blagoslov polja na Brnaškoj glavici

Mještani Brnaške glavice na blagdan sv. Marka, evanđelista obnovili su stari običaj „blagoslova polja“. Na guvnu u Jagnjića slavlje blagoslova polja započelo je uvodnom molitvom a potom je krenula procesija za križem prema Glavici. U procesiji

moljene su molitve za dobar urod i za zaštitu od vremenskih nepogoda. Nakon zaziva svetima i blagoslovne molitve, fra Antonio Mravak udijelio je blagoslov na četiri strane svijeta.

27.

Prezentacija Zbornika „Fra Jeronim Šetka...“

U Dvorani Hrvatske kulturne zaklade i Hrvatskoga slova u Zagrebu, predstavljen je Zbornik „Fra Jeronim Šetka, hrvatski franjevac, svećenik, profesor, jezikoslovac i književnik.“ U Zborniku je objavljeno 14 predavanja sa simpozija koji je održan 2015. u Neumu, Metkoviću, Pločama, Desnama, Opuznu i Čapljini. Fra Jeronim je prije 70 godina doktorirao slavistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, cijeli život predavao na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju, pastoralno djelovao u Svetištu Gospe Sinjske i pronalazio vremena za znanstveno djelovanje. Stoga su mu se današnji znanstvenici odužili dostojnim spomenikom - *simpozijem i Zbornikom* (str. 561).

Na prezentaciji je govorio Stjepan Šešelj, urednik „Hrvatskoga slova“, i drugi znanstvenici. Obraden je fra Jeronimov život, svećeničko, profesorsko i znanstveno djelovanje. Objavio je vrlo mnogo znanstvenih i popularnih članaka i 10-ak knjiga, od kojih je najvažnija kapitalno djelo hrvatske leksikografije „Hrvatska kršćanska terminologija“ (tri izdanja). Donesena je autorska i predmetna bibliografija i ponovno tiskana tri njegova znanstvena rada: „Fra Andrija Kačić Miošić i narodna pjesma“ (1954.), „Majka Božja u hrvatskim narodnim pjesmama“ (1969.) i „Uvod u hrvatsku kršćansku terminologiju“ (1976.). Prezentacijom Zbornika u Dvorani „Hrvatskoga slova“ fra Jeronim se je na neki način „vratio“ u Zagreb.

29.-30.

Župa Gospe Sinjske na „Nacionalnom susretu mladih“

Mladi Župe Gospe Sinjske iz Sinja i Glavica u pratnji fra Lukice Vojkovića i fra Antonia Mravka, sudjelovali su na „10. susretu hrvatske katoličke mladeži“ u Vukovaru (29.-30. IV.). Susret se je održao pod geslom „Krist, nada naša“ (usp. 1Tim 1, 1), u organizaciji Đakovačko-osječke nadbiskupije i Ureda HBK za mlade.

Drugoga dana susreta, mladi Župe Gospe Sinjske sudjelovali su u Vukovaru s mladima iz Domovine i dijaspore na euharistijskom slavlju ispred dvorca Eltz. Susret u Vukovaru je započeo molitvom uz Spomen-obilježje na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskom rata. U grad je se slilo više od 30.000 mladih katolika. Euharistijsko slavlje u zajedništvu s 30 biskupa i oko 300 svećenika predvodio je mons. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup.

SVIBANJ

1.

Prva pričest u Brnazama i Glavicama

U nedjelju je održano slavlje Prve svete pričesti u Crkvi sv. Ivana apostola u Glavicama i sv.

Nikole Tavelića u Brnazama. Sakrament Prve svete pričesti primio je po 21 prvopričesnik. Prvopričesnici u Glavicama i Brnazama obogaćeni vjerskim znanjima i pripremljeni ispitom savjesti spremno su pristupili slavlju prve svete ispovijedi. Slavlje u Brnazama i Glavicama predvodili su fra Antonio Mravak i fra Lukica Vojković.

13.-14. Slavlje svete Krizme

U Župi Gospe Sinjske održano je slavlje podjele svete Krizme. U subotu 13. svibnja slavlje Krizme u crkvi Gospe Sinjske predvodio je mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski. Sakrament je primilo 155 krizmanika iz filijala Župe Gospe Sinjske i Sinja. U nedjelju 14. svibnja, slavlje podjele sakramenta Krizme predvodio je mons. Marko Semren, pomoćni banjalučki biskup. Sakrament krizme primilo je 106 krizmanika iz Sinja.

13. Fra Miroslav Modrić vitez „Reda Svetoga groba jeruzalemskoga“

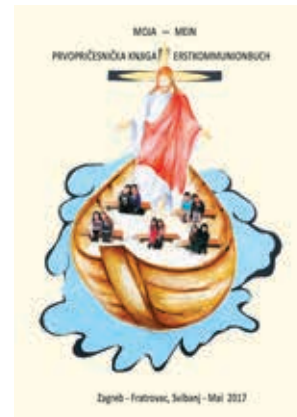

Na prijedlog kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkog, a dekretom Velikog meštra Viteškog reda Svetoga groba, kardinala Edwina Fredericha O'Briena, uspostavljena je Hrvatska

magistralna delegacija Viteškog reda Svetoga groba jeruzalemskoga. Prvo uvođenje u Viteški red Sv. groba jeruzalemskoga u Hrvatskoj zbililo se u zagrebačkoj prvostolnici, u Katedrali bl. Alojzija Stepinca, u subotu 13. svibnja t. g. Među devetoricom kandidata vitezom reda Svetoga groba jeruzalemskoga imenovan je i *fra Miroslav Modrić*, franjevac Provincije Presvetoga Otkupitelja, rođen u Glavicama, Župa Gospe Sinjske. Uloga i zadaća Vitezova Sv. groba Jeruzalemskoga je da svojim životom svjedoče važnost Svete Zemlje, Isusove domovine, osobito pak Bazilike Svetoga groba i onoga što ona čuva u svom krilu: Kalvariju – mjesto mučeničke smrti Pravednika i sv. Grob – mjesto gdje je Život nadjačao smrt.

13. Prva sv. Pričest djece u Eurokampusu

U Kapeli Njemačko-francuske međunarodne škole u Zagrebu, na Fratrovcu, slavljen je sv. Misa i slavlje Prve sv. Pričesti pod lozinkom „*Isus je moj prijatelj*.“ Bilo je deset prvopričesnika iz nekoliko zemalja. Sudjelovali su njihovi roditelji, obitelji, profesori i prijatelji. Prvopričesnici su aktivno sudjelovali u svim svetim obredima: pjevanjem, čitanjem i ministriranjem. Sve se je odvijalo u najboljem redu.

Tome je doprinijela i posebno za tu prigodu tiskana knjižica s tekstovima na hrvatskom i njemačkom jeziku. Knjižica je objavljena u višebojnom tisku i bit će djeci i roditeljima draga uspomena na slavlje Prve sv. Pričesti. Urednik je knjižice fra Blaž Toplak, ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Sinju, koji je predvodio slavlje.

21. Prva sv. Pričesti u Sinju

U crkvi Gospe Sinjske održano je slavlje sakramenta Prve svete pričesti za djecu iz Sinja, Radošića i s Planice. Prvu pričest primilo je 156

prvopričesnika. Dan prije, djeca su u Svetišću pristupila prvoj svetoj ispovijedi. Uz djecu u slavlju su sudjelovali roditelji, nastavnici i vjeroučitelji. Misno slavlje predvodio je fra Antonio Mravak, uz koncelebraciju fra Perice Maslaća i fra Petra Klapeža. Preko svete Mise pjevali su članovi Dječjeg zbora pod ravnanjem fra Jure Župića.

U središtu ovogodišnje proslave Prve pričesti bila je simbolika anđela. Svaki prvopričesnik simbolizirao je jednoga anđela, a u središtu je bio Isus koji okuplja anđele oko sebe. Taj kreativni prikaz djece kao anđela osmislila je i s djecom pripremila s. Jelena Mijić.

27.

Ministrantski susret u Imotskom

Ministranti iz Sinja i Brnaza, u pratnji fra Antonia Mravka sudjelovali su na Provincijskom susretu ministranata u Imotskom. Na susretu je se okupilo više od 300 ministranata iz 13 župnih zajednica. Organizator susreta su bili Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja, Vijeće za duhovna zvanja te Samostan i Župa sv. Frane u Imotskomu.

Za susret je izabran Imotski koji slavi ove godine 300. obljetnicu oslobođenja Imotskoga i Imotske krajine od turske okupacije (1717.-2017.).

26.

Izabrano novo Vijeće u FRAMI

U mjesnom bratstvu *FRAME* Gospe Sinjske, održana je izborna skupština na kojoj je izabrano novo vodstvo koje će godinu dana prema statutima *Frame* voditi bratstvo. Uz framaše na izborima je prisustvovao duhovni asistent fra Antonio Mravak, a u ime Područnoga vijeća izbore je provela framašica Tereza Marković. Za novu predsjednicu *Frame* Gospe Sinjske izabrana je Nikolina Vitić, a za njezinu zamjenicu Elena Jurko.

Kroz sljedeću godinu za formaciju framaša u bratstvu brinut će se Tea Babić. Za tajnicu i blagajnicu izabrane su framašice Anđela Vuko i Ana Krajinina. Na kraju izbora novo vodstvo pred prisutnim framašima izreklo je obećanje da će svoju službu vršiti na korist Crkve i Franjevačkog reda.

LIPANJ

3.

Sportski susret FRAME

Sportski kapitul *FRAME* Splitsko-dubrovačkog područja održan je u Sinju u Svetišću Gospe Sinjske. Na susretu su sudjelovali predstavnici mjesnih bratstava iz Metkovića, Podbablja kod Imotskoga, Gospe od Zdravlja i Gospe od Pojišana iz Splita te domaćini iz Sinja. Uz framaše na susretu su sudjelovali

franjevački bogoslovi i sjemeništarci. Susret je započeo predstavljanjem mjesnih bratstava i rasporeda susreta. Poslije predstavljanja gosti su s domaćinima krenuli u razgledavanje Sinja. Središnji dio susreta bilo je euharistijsko slavlje koje predvodio duhovni asistent u FRAMI Gospe Sinjske fra Antonio Mravak.

4.

Hrvatska radiotelevizija i „Starac Milovan“

Već dulje vremena HRTV na Trećem programu ima emisiju „Pogled u prošlost“ u kojoj predstavlja svijetle likove iz naše hrvatske kulturne i političke povijesti. Emisiju uređuju i vode: gđa. Antea Čošić i dr. Ivan Bulić, profesor povijesti na Hrvatskom katoličkom sveučilištu u Zagrebu.

Na Duhove ove godine gost emisije bio je fra Gabrijel Jurišić, urednik Zbornika „Kačić“, a emisija je bila posvećena fra Andriji Kačiću, proslavljenom „Starcu Milovanu“, profesoru, prosvjetitelju, piscu „Razgovora ugodnoga“, koji je objavljen u preko 70 izdanja, a neke su pjesme prevedene na 14 europskih jezika. O fra Andriji su napisane brojne knjige i članci, održani simpoziji.

Sudionici su istakli fra Andrijno zalaganje za učvršćenje religiozne i nacionalne svijesti, njegovo pisanje o velikanima hrvatske povijesti i doprinosu stvaranja hrvatskoga književnog jezika (štokavska ikavica), a osobito su istakli u njegovim djelima brojne integracijske silnice koje je nudio hrvatskom narodu, koji je u to doba bio pod vlašću triju europskih velesila: Austrijskoga i Turskog carstva te Mletačke republike. Osim djelovanja na vjerskom, kulturnom i političkom polju, fra Andrija je bio uzoran redovnik i aktivni djelatnik kršćanskoga Karitasa.

Emisija je ponovljena u ponedjeljak (5. lipnja).

10.

Izlet djece iz Brnaza i Glavica

Članovi Dječjeg zbora iz Brnaza i Glavica krenuli su na zajednički izlet koji izazvao je veliko zanimanje i oduševljenje djece. Njihovi svećenici

fra Antonio Mravak i fra Lukica Vojković željeli su djecu koja su svojim pjevanjem uveličali brojna liturgijska slavlja tijekom nagraditi izletom. Posjetili su Svetište Vepric, crkvu sv. Franje Asiškoga u Imotskom, Crveno i Modro jezero te „Zelenu katedralu“ u Prološcu. S djecom iz Brnaza krenuli su s. Dominika Vrdoljak, Jelena Mihaljević i Ena Delija.

Održani izbori u OFS-u Gospe Sinjske

U dvorani Posljednje Večere održan je Izborni kapitul mjesnog bratstva OFS-a Gospe Sinjske. Izbornoj skupštini nazočili su: Mila Šuto, područna ministarica, fra Stipe Nimac, predsjednik Konferencije područnih duhovnih asistenata, fra Petar Klapež, duhovni asistent, te 32 člana bratstva, od kojih 29 s pravom glasa. Novoizabrani članovi Vijeća su: Mara Filipović-Grčić, ministarica, Mirjana Vitić, dominikarica, Ivanka Vukasović-Lončar, tajnica, Marija Buljan, blagajnica, Zdenka Filipović-Grčić, povjerenica za formaciju, Anica Ugrin, povjerenica za FRAMU, i Nada Bešlić, povjerenica za informacije.

13.

Blagdan svetoga Ante

Blagdan sveca svega svijeta, sv. Ante Padovanskoga, svečano je proslavljen u Svetištu Gospe Sinjske. Od ranih jutarnjih sati Antini štovatelji pristizali su u Gospinu crkvu da bi svome zagovorniku kod

Boga ostavili svoje molitve i zahvale. Misa u 19 sati već je tradicionalno posvećena djeci i roditeljima, blagoslovu djece i ljljana. Samostansko dvorište odjekivalo je od žamora djece različitog uzrasta. Svetu misu predvodio je župnik fra Perica Maslač uz koncelebraciju fra Petra Klapeža, gvardijana. Članovi Dječjega zbora sa s. Jelenom Mijić pripremili su prigodni igrokaz u čast sv. Anti. Misno slavlje uveličao je Mješoviti zbor Župe i Svetišta pod ravnanjem fra Jure Župića.

15. Svetkovina Tijelova

Svetkovina Tijelova proslavljena je Svetištu Gospe Sinjske i ove godine. Posebno svečano je Sv. Misu je predvodio fra Perica Maslač, župnik. Uz mnoštvo vjernika sudjelovali su: sjemeništarci, prvopričesnici, alkari i alkarski momci. Pjevao je Mješoviti zbor pod ravnanjem fra Jure Župića i s. Jelene Mijić. Poslije svete Mise održana je tradicionalna procesija ulicama grada uz euharistijske pjesme i molitvene tekstove koje je pripremio fra Stipe Šušnjara. Baldekin su nosili alkari i alkarski momci, a ovogodišnji prvopričesnici su posipali cvijeće kuda je se kretala procesija. Na Alkarskom trkalištu, Petrovcu i ispred Muzeja Cetinske krajine udijeljen blagoslov s Presvetim Oltarskim Sakramentom.

14. Završetak školske godine u Centru Juraj Bonaći

Učenici, djelatnici i roditelji u Centru za odgoj i obrazovanje Juraj Bonaći - podružnica Sinj, sv. Misom zahvalnicom obilježili su završetak školske godine. Za sva nova prijateljstva i stečena znanja tijekom školske godine učenici su zahvalili Bogu. Posebnu zahvalu i molitvu uputili su za svoje roditelje, djelatnike i dobročinitelje koji prate rad njihove ustanove. Učenici su čitali riječ Božju,

ministrirali i posebno su svojim skladnim i glasnim pjevanjem uveličali misno slavlje.

24. Hodočašće invalida Gospi Sinjskoj

U organizaciji Udruge tjelesnih invalida iz Sinja i Udruge Sv. Vinko Paulski - konferencija Sv. Duje iz Splita, u Svetište Čudotvorne Gospe Sinjske hodočastile su invalidi s područja Splitsko-makarske nadbiskupije. Slavlje je započelo procesijom iz samostanskoga dvorišta. Sv. Misu predvodio je gvardijan fra Petar Klapež, a pjevali su članovi Dječjeg zbora i zbora mladih Gospe Sinjske pod ravnanjem fra Jure Župića i s. Jelene Mijić.

29. Zlatomisnici

Prije ravno pola stoljeća u Crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu, biskup Frane Franić zaredio je

dvanaestoricu đakona za svećenike, koji su kroz proteklih 50 godina vršili svoju svećeničku službu u Splitskoj-makarskoj nadbiskupiji, Dubrovačkoj biskupiji i Franjevačkoj provinciji Presvetoga Otkupitelja (Split).

Poslije pola stoljeća, u istoj Crkvi, zajedno s mons. Marinom Barišićem, nadbiskupom, proslavili su „Zlatnu Misu“ i zahvalili Bogu za milost svećeničkoga reda devetorica: don Pavao Banić, don Josip Barišić, fra Silvestar Bota, don Stanko Lasić, don Frano Markić, don Filip Pavić, fra Eugen Poljak, fra Stjepan Poljak i don Grgo Tomić (zbog bolesti nije sudjelovao).

SRPANJ

5.

„Dan Provincije“ u Imotskomu

Franjevci Provincije Presvetoga Otkupitelja (Split) svake se godine početkom srpnja sastaju i slave „Dan Provincije“. Budući da braća žive i djeluju ne samo u Domovini, nego i u inozemstvu (Italija, Njemačka, Slovenija, Izrael, Engleska, USA i Kanada), sastaju se na početku razdoblja godišnjih odmora. Kako se ove godine slavi 300. obljetnica oslobođenja Imotskoga i cijele Krajine od turske okupacije, ove se godine „Dan“ slavio u Imotskomu.

Braća su se okupila (preko 90) i u Crkvi kao pripremu za sv. ispovijed slavila pokorničko bogoslužje, koje je predvodio fra Kristijan Stipanović, gvardijan. U svečanom ophodu svi su ušli u Crkvu sv. Franje i slavili sv. Misu, koju je predvodio i propovijedao fra Joško Kodžoman, provincijal. Pjevanje su predvodili bogoslovi i novaci.

Poslije zajedničkog fotografiranja svi su se našli u samostanskoj dvorani. Provincijal je iznio najvažnije događaje iz života Provincije u protekloj godini i odgovarao na pitanja braće.

Na kraju je predstavljena nova monografija Provincije pod naslovom „*Gospodin vam dao mir*“ (str. 584). O Monografiji su govorili: Provincijal, fra Luka Tomašević, urednik, i fra Anđelko Domažet. Sva su braća dobila po primjerak monografije, a gvardijani i za samostanske knjižnice.

Za zajedničkim obiteljskim stolom u samostanskom dvorištu braća su se okrijepila ne samo jelom i pićem, nego se i razveselila u bratskom „ragovoru ugodnomu“.

Poslije lijepo provedenoga „Dana Provincije“ u molitvi i zajedničkom bratskom susretu, razgovoru i doživljaju franjevačkoga bratstva. U poslijepodnevni satima braća su se vratila u svoje samostane i župe, posijane između Neretve i Zrmanje.

8.

Dvojica župljana započela novicijat

Na Gospinu otočiću Visovcu održano je slavlje polaganja prvih redovničkih zavjeta i obred oblačenja novih franjevačkih novaka. Trojica novaka: fra Davor Landikušić iz Neorića, fra Ivan Novaković iz Prugova i fra Marko Pudar rodnom iz Velića (Župa Grab) s prebivalištem u Kaštel Sućurcu, položili su prve redovničke zavjete pred fra Joškom Kodžomanom, provincijalom.

Obredom oblačenja redovničkoga habita na otočiću Visovcu, šestorica mladića započeli su novicijat, tj. godinu kušnje, odnosno pripreve za franjevački način redovničkoga života. Među njima su i dvojica iz Župe Gospe Sinjske: fra Stipe Buljan iz Sinja i fra Josip Jurić Šolto iz Glavica.

16.

Zlatna misa fra Eugena Poljaka

U nedjelju, u crkvi sv. Frane (Čitluk-Jasensko) fra Eugen je slavio sv. Misu i oprostio se od svojih vjernika. Na blagdan sv. Petra i Pavla prije pola stoljeća (29. VI. 1967.) je ređen za svećenika. Ove godine na isti blagdan u Crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu zajedno s još osmoricom svećenika proslavio je 50 godina svećeništva. Slavlje u crkvi sv. Frane u Čitluku bilo je posebno značajno jer je upravo prije 50 godina, na isti datum, održao svoju Mladu misu.

U svečanom slavlju sudjelovao fra Petar Klapež. Okupilo se mnoštvo vjernika da bi se svi zajedno oprostili od svoga svećenika, s kojim su proživjeli posljednjih nekoliko godina. Na kraju sv. Mise djeca su održala recital. Poslije sv. Mise blagoslovljena je nova kapelica posvećena bl. Alojziju Stepincu, velikanu Crkve u Hrvatskoj.

Iako je prošlo već 50 ljeta, unatoč poodmaklim godinama, fra Eugen je uvijek s istim žarom propovijedao i molio za svoj narod, a vjernici su mu od sveg srca zahvalni na njegovoj toploj riječi i uloženom trudu, vremenu i ljubavi.

21.

Otvorena „Vojarna 126. Brigade“

Na svečanosti otvaranja „Vojarne 126. brigade“ u Sinju, nazočili su: Andrej Plenković, premijer, Damir Krstičević, potpredsjednik Vlade i ministar obrane, Milijan Brkić, potpredsjednik Hrvatskoga sabora, Miro Bulj, Ivan Šipić i Petar Škorić, saborski zastupnici, Blaženko Boban, župan, Kristina Križanac, gradonačelnica, ratni zapovjednici 126. brigade HV-a, članovi obitelji poginulih branitelja i predstavnici braniteljskih udruga. Sudjelovali su alkari i alkarski momci, u ime Vojnog ordinarija don Marko Medo, fra Petar Klapež, gvardijan, fra Perica Maslač, župnik, i fra Bože Ančić, vojni kapelan.

„Povratak vojske, siguran sam, bit će pozitivan doprinos lokalnoj zajednici. Vjerujem da će doprinijeti sigurnosti i zaštiti stanovništva, poboljšanju

kvalitete života, rada i obuke pripadnika Oružanih snaga kao i promicanju vojnog poziva, kazao je general Mirko Šundov.

„Vojarna ‘126. brigade HV-a‘ nosila je staro ime „Kula“, a napustili su je pripadnici Oružanih snaga RH 2008. godine kad je ukinuto Središte za obuku pješništva.

Ministar D. Krstičević je istaknuo da je Vojarna dobila ime „Sinjske 126. brigade“ koja je nastala 1991. godine i imala važnu ulogu u Domovinskom ratu i da mu je drago što se Hrvatska vojska ponovno vratila u Sinj, uz stanovnike Cetinske krajine... Vojska 21. stoljeća treba biti smještena u naseljenim mjestima, ovdje uz ponosni narod Cetinske krajine.

Vojarnu je blagoslovio don Marko Medo, vojni kapelan.

KOLOVOZ

2.

Hodočašće svećenika, redovnika i redovnica iz Cetinske krajine

U crkvi Gospe Sinjske u Sinju župnik fra Perica najprije je prevodio pokorničko bogoslužje, a zatim je provincijal fra Joško predvodio procesiju i sv. misu. Sudjelovalo je 40-ak svećenika i preko 120 redovnica, bogoslova, sjemeništara, kandidatica i novakinja rodom iz Cetinske krajine.

Svečano slavljenje zvona najavilo je procesiju kroz samostansko dvorište i šetalište A. Stepinca. Ucrk je slavljeno euharistijsko slavlje, u kojem su sudjelovali svi hodočasnici, a pjevanje je predvodio zbor redovnica.

Provincijal je u propovijedi naglasio kao što se je Mojsije u Starom zavjetu odazvao Božjem pozivu i kao što se Marija, nazaretska djevica, također odazvala Božjem pozivu, da su se tako kroz povijest Crkve mnogi muškarci i žene odazivali Božjem pozivu u redovničkom i svećeničkom zvanju. I mi današnji hodočasnici u ovo Gospino svetište jednom smo čuli Božji poziv i odazvali se. Danas ponovno obnovimo svoje redovničke zavjete i svećenička obećanja da bismo do kraja života služili Gospodinu Bogu kao njegovi sinovi i kćeri.

O. Gvardijan je pozvao hodočasnike da izmole posvetnu molitvu Gospi Sinjskoj, zapjevaju njezinu himnu, zajedno se fotografiraju i nađu za obiteljskim stolom u samostanu.

PRESELIO SE U NEBESKU DOMOVINU

† FRA JOZO ZRNČIĆ

(Udovičići, 3. IV. 1939. - Sinj, 2. VI. 2017.)

Fra Jozo Zrnčić, nakon teške bolesti, okrijepljen svetim sakramentima, blago je u Gospodinu preminuo u Franjevačkom samostanu u Sinju, u petak, 2. lipnja 2017. u 79. godini života, 63. redovništva i 54. svećeništva. U ponedjeljak, 5. lipnja 2017. u 16 sati, u crkvi Gospe Sinjske u Sinju mons. Tomislav Rogić, biskup šibenski, služio je sv. misu zadušnicu.

Fra Jozo je rođen 3. travnja 1939. godine u mjestu Udovičići, filijali Župe sv. Luke u Otoku, od oca Nikole i majke Mande r. Vrdoljak. Osnovno je školovanje završio u rodnim Udovičićima i Otoku u razdoblju od 1945. do 1953. godine. Franjevačku klasičnu gimnaziju pohađao je u Sinju od 1953. do 1955. kada je prema ondašnjem običaju stupio u franjevački novicijati na Visovcu. Nakon novicijata, neki razredi Gimnazije u međuvremenu su se preselila u Makarsku, gdje je fra Jozo nastavio svoje srednje školovanje i položio veliku maturu 1957. godine. Uslijedio je studij na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj u razdoblju od 1957. do 1959. Studij je fra Jozo prekinuo zbog dvogodišnje obveze služenja vojnog roka, s uspjehom nastavio diplomirao 1964. godine. Svečane je zavjete položio 8. prosinca 1962. a red đakonata podijelio mu je u Makarskoj biskup Frane Franić, 15. prosinca 1963. koji ga je (30. III. 1964.) također u Makarskoj redio za svećenika. Mladu je misu proslavio u rodnim Udovičićima 5. travnja 1964. godine.

Fra Jozo vršio sljedeće redovničke svećeničke službe: kao mladomisnik fra Jozo je imenovan pomoćnikom odgojitelja u Franjevačkom sjemeništu u Sinju. Godine 1965. vršio je službu upravitelja župe Stankovci u Ravnim kotarima. Iste godine poslan je na studij crkvene glazbe na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu. Nakon tri godine studija, fra Jozo je godine 1968. poslan u Rim da na Papinskom institutu za crkvenu glazbu nastavi svoj studij i stekne

diplomu spomenutoga Papinskog instituta. To mu je razdoblje života bilo vrlo naporno, da je konačno 1970. godine prekinuo studij crkvene glazbe, vratio se u Domovinu i imenovan župskim vikarom u Župi Gospe Lurdske u Zagrebu. Od 1973. započinje fra Jozino dugogodišnje svećeničko djelovanje među hrvatskim iseljenicima u Njemačkoj. Bio voditelj Hrvatske katoličke misije u Frankfurtu na Majni (1973.-1979.) i u Sindelfingenu (1979.-1983.).

U to doba obnašao i druge provincijske službe: definator (vijećnik) Provincije (1982.-1985.), član Provincijskoga vijeća za duhovni život i provincijalov delegat za braću u Njemačkoj.

Konačno je imenovan voditeljem Hrvatske katoličke misije u Münchenu (1983.-1988.). Vratio se u Domovinu i imenovan gvardijanom i župnikom u Sinju (1988.-1991.), zatim župnikom u Župi Gospe Lurdske u Zagrebu, u kojoj je nekada bio pomoćnikom, i samostanskim vikarom (1991.-1994.) te župnikom u Hrvacama (1997.-2003.). Bio je župski vikar u: Zagrebu, Baškoj Vodi i Sinju, posebno pastoralno djelujući u filijalama: Lučanima, Karašićima i Donjem Suhaču. Posljednje godine života fra Jozo je proživio u Samostanu u Sinju i bio na raspolaganju vjernicima u sakramentu sv. ispovijedi.

S godinama su došle i razne bolesti. Liječio se je u Zagrebu i u Splitu. U petak, 2. lipnja t. g. u 79. godini života, 63. redovništva i 54. svećeništva, iscrpljen teškom bolešću, okrijepljen svetim sakramentima, fra Jozo je blago u Gospodinu preminuo u svomu Samostanu u Sinju. Sv. Misu Zadušnicu u Crkvi Gospe Sinjske predvodio je mons. Tomislav Rogić, šibenski biskup. U koncelebraciji je sudjelovalo je vrlo mnogo svećenika, redovnika, redovnica i vjernika. Sahranjen je u franjevačkoj grobnici na groblju sv. Frane u Sinju.

DEVETNICA I HODOČAŠĆA ČUDOTVORNOJ GOSPI SINJSKOJ U 2017. „GODINA OČEVA“

I. DEVETNICA

- 6,00 sati: Sv. Misa Zornica predvodi fra Perica Maslač
- 7 i 9 sati: Sv. Mise predvodi fra Šimun Markulin
- 18,20 sati: Gospina krunica i molitva devetnice
- 19,00 sati: Sv. Mise predvode fra Petar Gulić i don Tomislav Čubelić

II. RASPORED HODOČAŠĆA

- od 29. srpnja do 14. kolovoza 2017.
- 30. srpnja, nedjelja, u 11,30 sati sv. Misa za Alkare.
- 3. kolovoza, četvrtak, u 20,30 s. Klape Gospi Sinjskoj
- 5. kolovoza, subota, Dan domovinske zahvalnosti u 11 s. sv. Misa
- 4. i 6. kolovoza, u 16 s. Alkarske svečanosti
- 13. kolovoza, nedjelja, u 21 s. muzikl „Mirakul“ na Junakovu stadionu

III. ŽUPA GOSPE SINJSKE U 7 SATI

- 5. kolovoza, subota - Glavice u 7 s.
- 7. kolovoza, ponedjeljak - Braze i Čaporice u 7 s.
- 8. kolovoza, utorak - Radošić u 7 s.
- 9. kolovoza, srijeda - Lučane u 7 s.
- 10. kolovoza, četvrtak - Karakašica i Subač u 7 s.
- 11. kolovoza, petak - Čitluk i Jasensko u 7 s.
- 12. kolovoza, subota - Sinj i Podvaroš u 7 s.

IV. PRIJAVLJENE ŽUPE NADBISKUPIJE

- 29. srpnja, subota - Dubrava-Sitno Gornje u 10,30 sati
- 30. srpnja, nedjelja - Dirmo, Krušvar i Ercegovci u 8 s. Trilj, Vedrine, Košute, Vojnić i Gardun u 9,30 s.
- 5. kolovoza, subota - Otok-Udovići u 9 s.
- 6. kolovoza, nedjelja - Rama, Imotska krajina u 10 s.
- 7. kolovoza, ponedjeljak - Gala-Gljevec u 9 s.
- 8. kolovoza, utorak - Bajagić-Obrovac u 9 s.
- 9. kolovoza, srijeda - Turjaci u 9 s.
- 10. kolovoza, četvrtak - Grab, Ruda, Vrpolje i Čačvina u 9 s.
- 11. kolovoza, petak - Bišćić-Zasiok-Vučipolje-Dabar, Ugljane-Strmendolac-Nova Sela, Split-Pujanke, Kaštela Radun u 9 s. i Split-Brda u 19 s.
- 12. kolovoza, subota - Hrvace, Potravlje-Satirć-Maljkovo, Zelovo i Tijarica-Kamensko u 9 s.
- 20. kolovoza, nedjelja - Mrvance i Kučine u 7 s.
- 7. listopada, subota - Hodočašće župa Makarskog dekanata u 10 s.

V. HODOČAŠĆE HRVATSKIH BRANITELJA, VOJSKE I POLICIJE

- 29. srpnja, subota u 10,30 sati sv. Misa, predvodi msgr. Jure Bogdan, vojni biskup.

VI. HODOČAŠĆE SVEČENIKA REDOVNIKA I REDOVNICA CETINSKE KRAJINE

- 2. kolovoza, srijeda, u 10,30 s. Pokorničko bogoslužje u 11 s. sv. Misa, predvodi fra Joško Kodžoman, provincijal

VII. HODOČAŠĆE MLADIH

- 13. kolovoza, nedjelja, u 6 s. sv. Misa na samostanskom dvorištu predvodi mons. Miroslav Vidović, generalni vikar Splitsko- makarske nadbiskupij

VELIKA GOSPA U SINJU 2017. „GODINA OČEVA“

I. VIGILJA VELIKE GOSPE

ponedjeljak, 14. kolovoza 2017.

- 8 sati - Sv. Misa na Gospinu Gradu predvodi fra Lukica Vojković
- 18 sati - Sv. Misa na Trgu dr. Franje Tuđmana predvodi mons. Vlado Košić, sisački biskup

II. SVETKOVINA VELIKE GOSPE

utorak, 15. kolovoza 2017.

- 4 sati - Sv. Misa Zornica u Svetištu
- 5 do 8 sati - Sv. Mise u Svetištu svaki sat
- 7 sati - Sv. Misa na Gospinu Gradu
- 9,30 sati - procesija i svečana sv. Misa na Trgu dr. Franje Tuđmana, predvodi mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski
- 18 sati - Sv. Misa na Trgu dr. Franje Tuđmana, predvodi Joško Kodžoman, provincijal

III. ISPOVIJEDANJE U SVETIŠTU

- 6 - 12 sati i 17 - 20 sati, kroz devetnicu
- 3 - 22 sata, na svetkovinu Velike Gospe

IV. SVETA MISA ZAHVALNICA NA GOSPINU GRADU

srijeda, 16. kolovoza u 7 sati

V. SVETA MISA I POSVETA DJECE GOSPI SINJSKOJ

nedjelja, 20. kolovoza u 19 sati na samostanskom dvorištu

